ՀԻՄՆԱԴԻՐՔ՝
ՄԻՍԱՔ ԵՒ ՍԱՐԳԻՍ ԳՈՉՈՒՆԵԱՆ
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ՄԵԼԻՔ ԳՈՉՈՒՆԵԱՆ
Հասցէ՝ Իսթանպուլ, Անգարա ճամբայ, թիւ 36
SAHİBİ
Melik Koçunyan

JAMANAK
ԺԱՄԱՆԱԿ
ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
4
ՄԱՐՏ 1937
28րդ ՏԱՐԻ
ԹԻՒ 11154

ԳԻՆ
4
ՂՐՇ.

ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾԱՎԱՐԻՆ

ՔՆՆԱԿԱՆ ՊՏՈՅՏԸ ՀԱՐԱՒ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ՄԷՋ

ՇԻՒՔՐԻ ԳԱՅԱ ԱՏԱՆԱՅԻ ՄԷՋ

ՍԱՆՃԱՔ ԳԱՑՈՂ ՉԷԶՈՔ ԴԻՏՈՂՆԵՐԸ ԱՅՍՕՐ ՔԱՂԱՔԷՍ ԱՆՑՆԵԼՈՎ ԺԸՆԵՒ ԿԸ ՄԵԿՆԻՆ

ԱՏԱՆԱ 3.— Ներքին գործավար և Խալք կուսակցութեան ընդհանուր քարտուղար Շիւքրի Գայա այսօր, ժամը 8ուկէսին Մերսինէն հոս ժամանեց և դիմաւորուեցաւ կառավարական պաշտօնեաներու, ինչպէս նաև ժողովուրդին կողմէ։

Բարի գալուստի համար եկողներուն մէջ, Հաթայցիները ծաղկեփունջ մը մատուցին Գործավարին։

Շիւքրի Գայա այցելեց կուսակցութեան պաշտօնատունը, քաղաքապետարանը և Հալքի կեդրոնը։ Այցելեց նաև քաղաքին սպանդանոցը և յետոյ դարձաւ Մերսին, ուր ինչպէս նաև Թարսուս պիտի մնայ երկու օր և կրկին պիտի այցելէ Ատանա։ Հոս ալ պիտի մնայ մէկ քանի օր։

Հաթայի օտար դիտողները Անգարայէն անցան

ԱՆԳԱՐԱ 3.— Ատենէ մը ի վեր Սանճաքի մէջ աշխատող չէզոք դիտողները Թորոսի ճեպընթացով այս գիշեր անցան Անգարայէն և գացին Իսթանպուլ։

Չէզոք դիտողներուն կ'ընկերանար ելմտական նախարար Հասան որ ասկէ առաջ Ժընեւ գացած էր աշխատելու համար որ Իսկէնտէրունը Սուրիոյ մնայ։

Դիտողները ուղղակի Ժընեւ պիտի երթան։

ՄԵԾՆ ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ

1937Ի ԾՈՎԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

ԾՈՎԱՅԻՆ ՈՒԺԻՆ ՎՐԱՅ ԱՅՍ ՏԱՐԻ 11 ՀԱԶԱՐ ՀՈԳԻ ԵՒՍ ՊԻՏԻ ԱՒԵԼՑՈՒԻ

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՆ ԱԼ ՊԱՏՐԱՍՏԵՑԻՆ ԾՈՎԱՅԻՆ ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ ՄԸ

ԼՈՆՏՈՆ 3.— Ծովային ելմտացոյցին առթիւ եղած վիճաբանութիւններէն կը հետեւի թէ, 11,000 հոգի պիտի աւելնայ ծովային զօրքերուն վրայ։

Անգլիա և Ֆրանսա յետաձգեցին Լոնտոնի 1936ի ծովային պայմանագրութիւնը, հետեւեալ պատճառով.— Անգլիա և Ֆրանսա կ'սպասէին՝ մէկ կողմէն Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ Համաձայնութիւններ կնքելու համար կատարուած բանակցութեանց արդիւնքին, ինչպէս նաեւ յածանաւերը 14 բթամատէն աւելի չափ ունեցող թնդանօթներով չզինելու հարցին լուծուելուն։

Անգլիոյ 1937ի ծովային պիւտճէն

ԼՈՆՏՈՆ, 3,— 1937ի ծովային ելմտացոյցը կը հասնի 10,065,000 սթերլինի։ Շինութեանց ծրագրին համաձայն. պիտի շինուին 3 զրահաւոր, 2 օդանաւի մարտանաւ, 800 տարողութեամբ 5 յածանաւ, 5,300 թօնօ տարողութեամբ 2 յածանաւ, 16 խորտընկէց, 7 ընդծովեայ և զանազան ձեւով 47 մարտանաւ։

Մարտանաւեր բաց ծովու վրայ

2 զրահաւոր, 3 օդանաւ, 11 յածանաւ, 48 խորտընկէց և 15 ընդծովեայ։

Ամերիկեան ծովային նոր ծրագիրը

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ 3.— Երեսփ. Ժողովի պիւտճէի յանձնախումբը [վաւերացուց յառաջիկայ տարուան ծովային պիւտճէն։ Պիւտճէն՝ անցած տարուընէ 35,870.000 տոլար նուազ ըլլալով 526.555.428 տոլարի վրայ հաշուուած է։

Նոր շինութեանց ծրագրին մէջ զանուին.— 397 օդանաւ, 2 օ- արիկ, 8 խորտընկէց, 4 ընդծովեայ։ Դարձեալ պիտի շինուին

ԶԻՆ. ՇԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՄԷՋ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 3.— Թերթերը կը հաղորդեն որ ռազմագիտական երկու նոր ճամբաներ ներկայիս շինուելու վրայ են Պաղեստինի հիւսիսակողմը։ Առաջինը Հէտէրա ծովային քաղաքը պիտի կապէ Աֆուլէի։ Երկրորդը պիտի հետեւի սուրիա պաղեստինեան սահմանագլխուն։

Այս ճամբաները պիտի արժեն 100 000 սթերլին։ Թերթերը կը հաղորդեն նաեւ որ Եէմէնի կառավարութիւնը մտադիր է աստիճանաբար պարտաւորիչ զին. ծառայութիւն հաստատել եւ մէկէ աւելի զօրանոցներ շինել տալ։

ԹՈՒՐՔ ՆԱՒԱՏՈՐՄԻ ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐԸ ՍԵՒ ԾՈՎՈՒ ՄԷՋ

ՄԱՐՏԱՆԱՒԵՐՈՒՆ ՄԷԿ ՄԱՍԸ ՌՈՒՄԱՆԻԱ ՊԻՏԻ ԵՐԹԱՅ

ԲԱՑ ԾՈՎՈՒՆ ՄԷՋ ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐԸ ՔԱՆԻ ՄԸ ՕՐ ՊԻՏԻ ՏԵՒԵՆ

Թուրք նաւատորմէն մաս մը

Մեր ընդծովեաներէն և խորտընկէցներէն կազմուած տորմիղ մը առջի օր Սեւ ծով ելած էր։ Երէկ ալ «Եավուզ» զրահաւորը և միւս խորտընկէցներն ու մարտանաւերը Սեւ ծով մեկնեցան։

Երբ մարտանաւերը Տոլմապահչէի առջեւ եկան, «Եավուզ» թնդանօթի 21 հարուածով ողջունեց Աթաթիւրքը։

Սեւ ծովու մէջ, նաւատորմին ռազմափորձերը պիտի տեւեն քանի մը օր։ Յետոյ, մարտանաւերէն մէկ քանին Քէօսթէնճէ պիտի երթան և այցելեն Ռումանիա։

Իտալիոյ մէջ պիտի շինուին մեր նոր մարտանաւերը

Հռոմէն կը տեղեկացնեն թէ մեր կառավարութեան շինել տալիք մարտանաւերէն մէկ քանին պիտի յանձնարարուի Իտալիոյ նաւարաններուն։ Այս շինութեանց փոխարժէքը պիտի վճարուի Իտալիա արտածելիք մեր հանքածուխով։

ԻՏԱԼԻՈՅ

ՏՈՒԱԾ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ ՄԵԾ ՅՈՒԶՈՒՄ ԱՌԱՋ ԲԵՐԻՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ՄԷՋ ԻՏԱԼԻՈՅ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԴԻՐՔԸ

ՀՌՈՄ 3.— Մամուլը երկարօրէն կը մեկնաբանէ Ֆաշական Մեծ Խորհուրդին որոշումը։ Միահամուռ կերպով այն կարծիքը կը յայտնէ որ Իտալիա ստիպուած է նոր զոհողութիւններ կատարել միւս երկիրներու ծաւալական սպառազինման հետեւանքով։

«Ճիօռնալէ տ'Իթալիա» կը գրէ. Ֆաշիստ Իտալիա, սպառազինման արշաւ չի կատարեր։ Ան կը բաւականանայ միւս երկիրներու ընդունած եղանակին հետեւանքով։ Այն նախատինքները որ կարելի է ուղղել այս արշաւին, պէտք է կատարել միայն անոնց որ խորտակեցին Մուսոլինիի կերտած Չորսերու Ուխտը։ Գերմանիա սիրայօժար մասնակցած էր այս ուխտին, որ ընդհանուր զինաթափման մը պիտի առաջնորդէր։

Գերմանիոյ մէջ գոհունակութիւն

ՊԵՐԼԻՆ 3.— Ֆաշական Մեծ Խորհուրդին որոշումները ընդունուեցան մեծ գոհունակութեամբ։ Քաղաքական շրջանակները վեր կ'առնեն իտալօ-գերման ճակատագրերուն համանմանութեան թէզը։ Կը յայտարարեն թէ Գերմանիա, Իտալիա

(Շար.ը Բ. էջ)

ԱՐՐԻՆԱԼԻ

ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏՆԵՐ ՕՎԻԷՏՈՅԻ ԱՌՋԵՒ

Հակառակ թափուած բոլոր ջանքերուն ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐ ՉԿՐՑԱՆ ԳՐԱՒԵԼ ՔԱՂԱՔԸ

Սպանիական պատերազմին հետեւանքով գաղթական դարձած ընտանիքի մը վիճակը

(Նիւթը կարդալ 2րդ էջ)

ԻՏԱԼԻՈՅ ՏՈՒԱԾ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

(Շար. Ա. էջէն)

և Ֆրանքիստ Սպանիա, կարգապահութեան ազդակներն են աշխարհի մէջ։

Կ՚աւելցնեն որ, իտալօ-գերման համերաշխութիւնը պիտի զօրանայ այն զգացումով թէ երկուքն ալ, աղքատ երկիրներ ըլլալուն, ստիպուած են նոյն ձեւով կոչ ուղղել իրենց ներքին աղբիւրներուն։

Նոյն շրջանակները դիտել կու տան որ խաղաղութեան ժամանակ ազգին կատարեալ զօրաշարժի ենթարկումը, նման է անոր, որուն արդէն իսկ ձեռնարկած է և մասամբ գործադրած Գերմանիա։ Բայց և այնպէս, Գերմանիոյ տնտես. ղեկավարները կը բաղձան չշտել որ, Գերմանիա չուզեր մեկուսանալ տնտեսապէս։

Գերմանիա կը շարունակէ զօրացնել Պերլին-Հռոմ առանցքին ամրութիւնը. զայն հակադրելով Փարիզ—Փրակա—Մոսկուա առանցքին, բայց կը վարանի բացէ ի բաց ուժ տալու Միջերկրականի իտալական ծաւալապաշտ ձգտումներուն, որուն կը կարծէ որ թարգման կը հանդիսանան Ֆաշական Մեծ Խորհուրդին կողմէ երէկ ընդունուած որոշումները, որովհետեւ անոնք օտարոտի կը թուին իր սեփական շահերուն։

Ֆրանսական մամուլը
ի՞նչ կ՚ըսէ

ՓԱՐԻԶ, 3.— Ֆաշական Մեծ Խորհուրդին որոշումներուն մասին «Մաթէն» կը գրէ.—

Յայտնապէս կ՚երեւի որ Հռոմ կ՚ուզէ ի գին ամէն բանի պաշտպանել այն դիրքը, որ կրցաւ գրաւել վերջին տարիներս։ Յատկանշական է նաեւ որ հիանալի կերպով նկատուիլ իտալօ-գերման յարաբերութիւնները։

«Ժուռնալ» կ՚ըսէ.— Անգամ մը եւս յայտնի եղաւ որ Իտալիա գոհացում գտած պետութեանց նախկին ճակատէն կ՚անցնի դժգոհներու ճակատը։

«Էքօ տը Բարի կը գրէ.—Իտալիա առաւել քան երբեք կը յենու Հիթլէրեան Գերմանիոյ վրայ և կը փորձէ ձեռք բերել քաղաքական և նոյն իսկ հողային առաւելութիւններ, ի վնաս Ֆրանսայի և Անգլիոյ։ Պերլին-Հռոմ առանցքին զօրացումը ի յայտ եկաւ Իտալիոյ լռութեամբը Աւստրիոյ մասին։

«Բօբիւլէր» կ՚ըսէ թէ Ֆօն Րիպէնթրոբի ճառը և Ֆաշական Մեծ Խորհուրդին որոշումները նոյն քաղաքականութեան մաս կը կազմեն։ Հռոմ-Պերլին առանցքն է որ կու տայ իր կատարեալ արդիւնքը։

ԱՐԵՒԱԳԱԼ ԵՒ ԵԿԵՍՑԷ
ՍԿԻՒՏԱՐԻ Ս. ԽԱՉ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Թաղ. Խորհուրդս կը ծանուցանէ թէ այս Ուրբաթ, 5 Մարտ, Ս. Խաչ եկեղեցւոյս մէջ կատարուելիք Արեւագալի արարողութեանց ներկայ պիտի ըլլայ Արժ. Տ. Առօվմ Ա. քհնյ. և պիտի քարոզէ։

Նոյնպէս, յառաջիկայ Կիրակի երեկոյ, 7 Մարտ, Արժ. Տ. Թովմա Ա. քհնյ. Շիկահեր ներկայ ըլլալով Եկեսցէի արարողութեանց, պիտի քարոզէ։

Սկզբնաւորութիւն Արեւագալի Ուրբաթ ժամը 10ին, սկզբն. Եկեսցէի Կիրակի իրիկուն ժամը 4.30ին։

ԱՐԻՒՆԱԼԻ ԿՌԻՒ ՕՎԻԷՏՈՅԻ ԱՌՋԵՒ

ՍԷՎԻԼ, 3.— Զօր. Լանօ երէկ ծանոյց թէ կատարելապէս ետ մղուեցաւ Օվիէտոյի դէմ հանրապետականներու յարձակումները։ Կառավարականները, ըսաւ, կրնան շարունակել յարձակիլ։ Օվիէտօ անառիկ է։ Աւելցուց որ միւս ճակատները հանդարտ են։

ՍԷՎԻԼ, 3.— Ֆրանքիստ կառավարութիւնը մտադիր է նաւարկելի դարձնել Թակէն մինչեւ Թօլէտօ և Թերեւ մինչեւ Արանհուէզ։ Ֆիլիբ Բ.ի օրով յղացուած այս ծրագրին գործադրութիւնը Լիզպօնը պիտի դարձնէ Եւրոպայի ամենամեծ նաւահանգիստներէն մին։

Հրդեհ ծագեցաւ
Վէկայի զին. գործարանէն

ՊԻԼՊԱՕ, 3.— Պիլպաօյի անթելը կը ծանուցանէ թէ հանրապետականները դանդաղօրէն յառաջացան Օվիէտօի մէջ, երէկ, մինչ հրետանին կը ռմբակոծէր Էսքլամբէրօ ճամբան, որու գրաւումը ըմբոստներու կողմէ անոնց թոյլ կու տայ անյոյս դիմադրութիւն մը կատարել։

Վէկայի զինուորական գործարանէն հրդեհ ծագեցաւ, զոր հանրապետականները կը պաշարեն բազմաթիւ օրերէ ի վեր։

Կառավարականները
կարեւոր դիրքեր
գրաւեցին

ՄԱՏՐԻՏ, 3.— Կառավարական ուժերը մեծ գործունէութիւն կը թափեն Հարամայի շրջանին մէջ։ Ըմբոստներու ռմբակոծումը Վալէնսիայի ճամբուն վրայ կը նուազի և Արկանտայի մետաղեայ կամուրջը հիմա կրնայ օգտագործուիլ Մատրիտի պաշտպանութեան պէտքերուն համար։

Կառավարականները աւելցուցին իրենց ճնշումը համալսարանի ոստանին մէջ, հետզհետէ դժուարին դարձնելով ըմբոստներու պարենաւորումը։ Թակէի հարաւակողմը, կառավարականները գրաւեցին կարեւոր ռազմագիտական դիրքեր, ուղղակի սպառնալով Թօլէտօի։

⁂ Պուրկօսի մէջ ձերբակալուած ֆրանսացի լրագրողը ազատ թողուելով Մարսիլիա հասած է։

⁂ Լոյտ անգլ. ապահովագրական ընկերութիւնը բարձրացուցած է Ճիպրալթարէ անցնող նաւերուն ապահովագրողչէքը, տրուած ըլլալով որ անոնք կրնան գրաւուիլ կամ ական մը զարնուելով խորտակուիլ։

ՌՈՒՄԷՆ ՖԱՇԻՍՏՆԵՐԸ
Կապ չունին վերջի
մահափորձին հետ

ՊՈՒՔՐԷՇ 3.— Թերթերը կը ծանուցանեն սկովտիական Ազատ Որմնադիրներու օթեակներու լուծումը և կը պահանջեն Մեծ Արեւելքէն կախում ունեցող օթեակներուն ալ ջնջումը։

ՊՈՒՔՐԷՇ 3.— Ժամիէ կը հաղորդուի որ վերատեսուչ Պրաթուի դէմ կատարուած դաւադրութեան հետեւանքով, 50 հոգիի ձերբակալութիւնը թոյլ պիտի տայ այսօր երեւան հանել յարձակման գործողները։ Ձերբակալեալներուն մէջ կը գտնուի ազգային ուսանողներու Միութեան նախագահը։

«Ամէն ինչ երկրին համար» այն է նախկին «Երկաթէ Պահակ» կուսակցութիւնը հրատարակեց զեկոյց մը, որ կ՚ըսէ թէ ոչ մէկ կապ ունի յարձակողներուն հետ։

ՊՈՒՔՐԷՇ 3.— Երեսփ. Ժողովի և Ծերակոյտի բոլոր կուսակցութեանց ներկայացուցիչները պարսաւեցին Պրաթուի դէմ գործուած յարձակումը։ Կրթական նախարարը հաւաստեց թէ կառավարութիւնը և իր կուսակցութիւնը ի վիճակի են դիմագրաւելու կացութեան և պիտի ջանան ամրացնել երկրին ռամկավար վարչաձեւը։

Դատական նախարարը յայտնեց թէ մինչեւ ծայրը պիտի կատարէ իր պաշտօնը։ «Գիտեմ թէ անձս [illegible]», [illegible] պարտքս պիտի կատարեմ։ Ազ[illegible] յնական [illegible] ան ներկայացուցիչը կարկամ [illegible] ոնեց որ [illegible] կառավարութիւն [illegible] պիտի [illegible] հանդարտութիւնը։

ԱՆԳԼԻԱ
ԳԱՂԹԱՎԱՅՐ ՉՊԻՏԻ
ՏԱՅ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ

ԼՈՆՏՈՆ, 3.— Հաւաս.— Երեսփ. Ժողովին մէջ, երէկ կէսօրէ յետոյ Իտըն պատասխանելով Ֆօն Րիպէնթրոպի Լայբցիկի ճառին, յայտարարեց որ Անգլիա պատրաստ չէ նկատողութեան առնելու գաղութներու ոեւէ յանձնում մը Գերմանիոյ։

«Ոչինչ ունիմ աւելցնելիք, խորհրդարանին առջեւ Քրէնպօրի կողմէ կատարուած յայտարարութեան», աւելցուց Իտըն և այս յայտարարութիւնը կը մնայ Նորին Վեհափառութեան կառավարութեան քաղաքականութիւնը։ Անգլիոյ ընթացքը Գերմանիոյ հանդէպ շինարար կը մնայ։ Լէմինկթօնի մէջ ըսի որ պատրաստ ենք զէնքի փարելու, օգնելու համար Ֆրանսայի կամ Պելճիքայի, այս երկիրներէն մէկուն դէմ անտեղի յարձակման մը պարագային։ Եթէ նոր Լօքարնօ մը կնքուէր, պատրաստ պիտի ըլլայինք տարածելու մեր յանձնառութիւնը նոյնինքն Գերմանիոյ»։

Իտըն յետոյ ըսաւ որ Անգլիա կապուած է Ազգաժողովի և պիտի շարունակէ իր քաղաքականութիւնը հիմնել անոր վրայ։

Ճառին սկիզբը, Իտըն յոյս յայտնեց որ ի մօտոյ պիտի գործադրուի Սպանիոյ հսկողութեան ծրագիրը։ Այն աշխատանքը, որ հիմա կ՚ընէ Չէզոքութեան Յանձնաժողովին, ըսաւ, ապահովել է Սպանիա գտնուող բոլոր օտար կամաւորներուն վերադարձը։ Ոչ մէկ ակնարկութիւն ըրաւ Ֆաշական Մեծ Խորհուրդի երէկի որոշումներուն։

Բազմաթիւ դիւանագէտներ ներկայ էին նիստին։

Ազատական Մանտէր խօսեցաւ Իտընէ յետոյ։ Քննադատեց կառավարութիւնը թէ աւելի յստակ յայտարարութիւններ չէ կատարած Չեխոսլովաքիոյ մասին։

Աշխատաւորական Հէնտէրսըն յայտարարեց որ ապահովութիւնը չպիտի երաշխաւորուի Եւրոպայի մէջ այնքան ատեն որ Անգլիոյ պարտաւորութիւնները պիտի սահմանափակուին Ֆրանսայի, Պելճիքայի և նոյնիսկ Գերմանիոյ։

Օսթէն Չէմպըրլէյն չի կարծեր որ անհրաժեշտ ըլլայ կնքել նոր ուխտեր։ Զանազան ազգերու միջեւ գոյութիւն ունեցող ուխտերը, ըսաւ, մեծապէս բաւարար են, եթէ այս վերջինները մտադիր են յարգել զանոնք։ Խնդիրը չի կայանար դաշնագրերու կամ ուխտերու թիւին անբաւարարութեան, այլ զանոնք յարգելու անբաւականութեան մէջ։

Ժողովը փոթորկեցաւ, երբ Չէմպըրլէյն խօսքը ուղղելով ընդդիմադիրներուն, գոչեց որ Անգլիացիները պիտի քալեն եթէ պէտք ըլլայ փրկելու Չեխոսլովաքները կամ Տանցիկի քաղաքացիները։

«Այո» բացագանչութիւններ բարձրացան ազատական և աշխատաւորականներու աթոռներէն։

Չէմպըրլէնէն յետոյ խօսեցան մէկ քանի երկրորդական ճառախօսներ։

ԿԱԹՈՂ. ՆՈՒԻՐԱԿ ԳԱՐԵԳԻՆ ԱՐՔ. ՀՈԼԻՎՈՒՏԻ ՄԷՋ

ՌՈՒԲԷՆ ՄԱՄՈՒԼԵԱՆ
ԻՐ ՏԱՆ ՄԷՋ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ ՄԸ ՏՈՒԱՒ Ի ՊԱՏԻՒ
ՍՐԲԱԶԱՆ ՀԻՒՐԻՆ
ԵՒ ՋԱՅՆ ՊՏՏՑՈՒՑ ԲԱՐԱՄՈՒՆԹԻ ՀՍԿԱՅ ՍԹԻՒՏԻՕ

Լոս Անճէլոս հրատարակուող «Նոր Ուղի» կը գրէ, իր 12 Փետր. թիւին մէջ.

Կաթող. պատրիարք Գարեգին Արքեպս. անցեալ Ուրբաթ ամբողջ օր հիւր եղած էր Մամուլեան ընտանիքին։ Օրուան մէջ այցելած էր Բարամունթ սթիւտիօն, Հօլիվուտ և պտտած շարժանկարի այս համաշխարհային կեդրոնը ու յատկապէս դիտած էր Պ. Ռուբէն Մամուլեանի վերջին մէկ պատկերին նկարահանումները։

Երեկոյեան, ի պատիւ Սրբազանին, Մամուլեան ընտանիքի բնակարանին մէջ տրուեցաւ ճաշկերոյթ մը, որուն մասնակցելու հրաւիրուած էին գաղութիս մէջ իրենց հասարակական գործունէութեամբ ծանօթ անձնաւորութիւններ։

Այս պատւոյ ճաշասեղանը գեղեցիկ առիթ մը եղաւ ներկաներուն համար, մօտէն ճանչնալու Գարեգին Ս.ը և գնահատելու անոր գիտական կարողութիւնները։

Սեղանապետ Պ. Ց. Իգնատիոսեանի հրաւէրով, պատւոյ հիւր հասցէին եղան ուղերձներ և խըմ ուեցան կենացներ, որոնց պատ խանեց Սրբազանը, վեր հանելով մանաւորի խաղաղութեան պանման կենսական կարեւոր թիւնը։

Ներկաները իրենց շնորհակալ թիւնը յայտնեցին Մամուլեան ը տանիքին, իրենց այս գեղեցիկ րասիրութեանը համար, որոնց մուլեան ընտանիքին կողմէ պատ խանեց Պ. Զաքարիա Մամ և ըրաւ բարեմաղթութիւններ րեգին Ս.ի հասցէին մաղթելով առողջութիւն և իր առաքելութեան կատարեալ յաջողութիւն։

Ճաշկերոյթէն յետոյ եւ շար նակուեցան մտերմիկ խօսակց թիւնները, մասնաւորաբար Սրբ զանին գիտական աշխատութիւն րուն շուրջ։

Պ. Ռուբէն Մամուլեան ցեր գին հետաքրքրութիւն ցոյց կու Տ. Գարեգին Սրբազանի գիտ երկերներու մասին։

ԼԵՒՈՆ ՖԱՐԱՇԵԱՆ
ԱՆՈՒՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆ ՄԸ
3 ԱՄԻՍ ԲԱՆՏԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԵՑԱՒ

Ասլիյէ առաջին պատժ. դատարանը, երէկ, զեղծարարութեամբ ամբաստանեալ Լեւոն Ֆարաշեանը դատապարտեց երեք ամիս բանտարկութեան, 50 ոսկի տուգանքի և 50 ոսկի վնասուց հատուցման դատապարտեց։

Լեւոն Ֆարաշեանի դէմ դատ բացողն էր Սելանիկի փոխանակեալ թուրքերէն պայան Ֆաթմա, որ Շիշլի Հալէպլի փողոց, 19 թիւ տունը կը բնակի։

Խնդիրը պատմենք

Օրին մէկը, Ֆարաշ Ֆաթմային տունը երթալով ըսաւ.

— Քեզի երեք տուն առնենք, միայն ինծի փոխանորդագիր պէտք է տաս։

Պայան Ֆաթմա փոխանորդագիրը տուաւ. մէկ քանի օր ետք, Ֆարաշ կրկին Պայան Ֆաթմային երթալով ըսաւ.

— Գործը լմնցաւ, սակայն տուները 130 լիրա տուրքի պարտք ունին եղեր. այս պարտքը պէտք է հատուցանենք, որպէս զի կարելի ըլլայ Ֆէրաղի գործողութիւն կատարել։

Պայան Ֆաթմա 130 լիրա եւս տուաւ. փաստաբանը գրպանեց դրամը և անգամ մըն ալ երեւան չելաւ։

Ֆաթմա ճարահատ դիմեց ոստիկանութեան։ Սակայն Ֆաթմային բողոքը ուրիշ մէկու մըն ալ առիթ տուաւ բողոք բառնալու։

Օրին մէկը, ճիշդ Ֆաթմային խաբելուն պէս, խաբէութիւնով Ֆիրուզ Աղա կարագի վաճառական Եանիէն ալ դրամ շորթեց։

Ֆարաշ Եանիի դիմելով ըսաւ.

— «Եթէ ինծի փոխանորդագիր տաս, Սարանտիէն ունեցած 800 ոսկի առնելիքդ կ՚առնեմ» ըսելէ ետք 250 ոսկի դրամ առաւ։

Ֆարաշ դարձեալ Եանիին երթալով ըսաւ.

— Գործը լմնցաւ, կրկին 50 ոսկի պէտք է, այս գումարն ալ առաւ։

Դատարանը Լեւոն Ֆարաշեանը դատապարտեց երեք ամիս բանտարկու

ԼՈՒՐԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ

ԿՕՇԻԿԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Շուտով գործի կը սկսի Եր մեքենայացուած կօշիկի գործ նը, որուն 1937 թուի արտադ թեան ծրագիրը կը կազմէ 240. զոյգ կօշիկ։ Գործարանը ունեն է 430 բանուոր, ներկայիս փոխ ցած է է 140 բանուորի Խորհրդային Միութեան այլ րերէն հրաւիրուելու է որոշ վարպետ արհեստաւորներ, որ բանուորներ և մասնագէտներ, ծարանի բանուորներէն 50-60 տասարդներ ուղարկուած են լիզ. կօշիկի արհեստին մա տութեան վարժուելու համար։

ՆՊԱՍՏ
ԲԱԶՄԱՆԴԱՄ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐ

Վաղարշապատի Շրջանային ծադիր Կոմիտէի նախագ հանդիսաւոր կերպով նպա խեց, բազմանդամ ընտանիք ցող մայրերուն։ 12 մայրեր ցան երկու հազարական ասոնց թիւին վրայ կար Զիչակ Ավդոյիվան։ Մայրերը ուած ջերմ շնորհակալութիւն նած են։

⁂ Երեւանի մէջ շարժ ներու դասընթացք մը բացուե Բազմաթիւ բանուորներ կը ւին այս դասընթացքին։

ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ԱՐԵՒԱԳԱ
ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱՅԻ Ս. ՅՈՎՀԱՆ
ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՆ ՄԷՋ

Վաղը, Ուրբաթ Մարտ 937, Կէտիկ Փաշայի Ս Յովհ. եկեղեցւոյ մէջ Արե հոգեզմայլ եղգեղողութիւննե տի կատարուին հանդիսաւո պով, տեղւոյս Դպրաց Դա մասնաւորապէս հրաւիրուած ձայն երաժիշտներու մասնակցութեամբ։

Արարողութեանց պիտի գահէ Գեր. Տ. Հմայեակ Ս. Պախթիարեան և իր հոգ պերճախօս քարոզով մխիթար ւատացեալ ժողովուրդը։

Սկզբն. ժամերգութեանց Արեւագալի՝ 9,30։

ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒՆԵՐԸ

ՊԵՐԼԻՑ վարժարանին մէջ ՍՈՐՎԵՑԷՔ

Նոր դասընթացքները կը սկսին 1—3—937 էն սկսեալ

ՓՈՐՁԻ ԴԱՍԸ ՁՐԻ Է. ՈՒՍՈՂՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԵՐ

ԱՆԳԱՐԱ- Գօնիա հաս. ԻՍԹԱՆՊՈՒԼ- Իսթիգլալ հաս.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՔԱՐԱՊԻՒՔԻ ԵՐԿԱԹԻ ԵՒ ՊՈՂՊԱՏԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԷՆ ՀՍԿԱՅ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ

Լոնտոնէն Պոլիս ժամանեց Մր. Մաքէնզի տնօրէնը Պրասէր Տան, որ պիտի շինէ Քարապիւքի երկաթի և պողպատի գործարանը։

Մր. Մաքէնզի հետեւեալը յայտարարած է կատարելիք գործերու մասին.—

«Անգարա կ'երթանք այս իրիկուն։ Քանի մը օր հոն մնալէ ետքը պիտի երթանք Քարապիւք. գործի պիտի սկսինք Մարտ 15ին և գործը պիտի աւարտի երկու տարուան մէջ։ Ցառաջիկայ շաբթու մեր ճարտարագէտները հետզհետէ պիտի գան խումբ խումբ։

Նախ անոնց համար տուն պիտի շինենք Քարապիւքի մէջ։ Հաւանաբար յետոյ գրասենեակ բանանք Անգարայի և Իսթանպուլի մէջ։

Թուրքիոյ մէջ մեր հիմնելիք երկաթի և պողպատի գործարանը աշխարհի երկաթի ու պողպատի հսկայ գործարաններէն մէկը պիտի ըլլայ։ Առաջին օրերուն պիտի գործածենք 2—3 հարիւր Թուրք գործաւորներ։ Շինութիւնները ամբողջովին աւարտելէն ետքը, պիտի առնուին 3 հազար և թերեւս ալ աւելի թիւով Թուրք գործաւորներ։

Սումէր պանք, այժմէն սկսած է գործաւոր արձանագրել։

Տնօրէն Մր. Մաքէնզի շաբաթէ մը Անգլիա պիտի դառնայ։

Անգլ. ճարտարագէտներուն մէկ խումբն ալ Անգարայէն ուղղակի Քարապիւք պիտի երթան։

Այս ճարտարագէտները մեծ գոհունակութիւն մը կը զգան Թուրքիոյ հետ գործակցութիւն ըրած ըլլալուն համար։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ հրամանով քամիոններուն և բեռան կառքերուն արգիլուած է, Իսթամպուլի չհասկ ճամբէն՝ «Իսթիքլալ» պողոտայէն անցնիլ։ Այս կառքերը Շիշլի պիտի անցնին Այնալը Չէշմէէն, Թէփէպաշըի ետեւէն, Թարլապաշիէն։ Բացառութիւն կը կազմեն ընկերութեանց վկրաբերող քամիոնները։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԼ որոշուած է Իսթանպուլի նախակրթարաններն ու անոնց կառուծները, Հանրօգուտ Շինութեանց ճարտարագէտներ պիտի ընեն շէնքերուն գնահատումը և ապահովագրութիւնը պիտի ըլլայ «Անատօլու» ընկերութեան մօտ, Թաղապետական Պանքային միջոցով։

ԿՐԹԱԿԱՆ Տնօրէնութիւնը միջոցներ ձեռք առած է կարգ մը վարժարաններու բակերը վերածելու համար պարտէզի, որպէսզի ուսանող տղաքը կարենան զբօսնուլ յառաջիկայ արձակուրդի օրերուն։

ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ՄԷՋ

ՊՆԱԿ ՊՏՂՑՆՈՂՆԵՐԸ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՅԱՆՁՆՈՒԵՑԱՆ

Ս. Յովնանեան տօնին օրը Գում- աբուի Դրսի, Մայր եկեղեցւոյ և էտիկ Փաշայի եկեղեցիներուն մէջ նակ պտտցնող և դրամ հաւա- ղները պահականոց տարուած և րցաքննուած էին։

Այժմ կը տեղեկանանք թէ յիշ- լներուն թղթածրարները դատա- նի յանձնուած են։

Այսպէս Գումգաբուի Դրսի և յր եկեղեցւոյ մէջ պնակ պտտցը- ղներուն դատավարութիւնը տեղի ի ունենայ Մարտ 8ին երկու- թի ժամը 10.30ին Ֆաթիհի հաշ- րար ատեանին առջեւ իսկ Կէտիկ շացիններունը Մայիս 3ին։

ԹԱՂ. ԼՈՒՐԵՐ

ԹՈՒՐՔԻԱՅԷՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄՈՒՄ ԸՆՈՂ

ՈՉ ՄԷԿ ԳԱՂԹԱԿԱՆ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻԻ

ԻՍԹԱՆՊՈԼԻ ՍՈՎԵԷԹ ՀԻՒՊԱՏՈՍԱՐԱՆԻՆ ՋԵԿՈՅՑԸ

Ատենէ մը ի վեր զրոյց կը շրջի թէ Իսթանպուլէն և Թուրքիայէն հայ գաղթականներ Հայաստան ընդունելու մասին հրաման տրուած է։ Ասոր վրայ կարգ մը անձեր սովետ հիւպատոսարան երթալով ուզած են Հայաստանի համար վիզէ առնել։

Այս առթիւ Իսթանպուլի Սովետ հիւպատոսարանէն ստացանք զեկոյց մը, որ կը հրատարակենք ստորեւ նոյնութեամբ.

«Սովետ Միութեանց կողմէ, գաղթական ընդունելու մասին դիտումնաւոր կերպով հրապարակ հանուած զրոյցներու առիթով Սովետ հիւպատոսարանը թրքահպատակ հայերուն կը յայտարարէ թէ այդպիսի բան մը գոյութիւն չունի։»

ՀԱՆՐ. ՎԱՅՐԵՐՈՒ ՄԷՋ

ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ԽՕՍԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԷՍԱԵԱՆ ՎՐԺ.Ի ՏՆՕՐԷՆ Պ. ԱՒԵՏԻՍ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ‘‘ՀԱՊԷՐ,,Ի ԽՄԲԱԳՐԻՆ

«Հապէր»ի խմբագիրը, հանրային վայրերու մէջ թուրքերէն խօսելու խնդրին շուրջ տեսակցութիւն մը ունեցած է Էսաեան վարժարանի տնօրէն Պ. Ա. Մեսրոպեանի հետ և այս մասին հետեւեալը գրած է իր թերթին մէջ.—

«Թաքսիմի Հայոց Էսաեան լիսէի տնօրէն Պ. Ա. Մեսրոպեանի այցելելով, երբ այս մասին իր կարծիքը հարցուցի, խիստ կանոնաւոր թուրքերէնով մը նախ սա պատասխանը տուաւ.

— Քաղաքականութեան երբեք խելքս չի հասնիր։ Արդէն նման հարցումի մը պատասխանելու դիրքին մէջ չեմ գտնուիր։ Ես ամէն ատեն թուրքերէն կը խօսիմ։ Ատենոք Օսմ. կառավարութեան հաշուոյն Եւրոպա ուսած և համալսարանին մէջ ուսուցչութիւն ըրած էի»։

Խմբագիրը հետեւեալը կ'աւելցնէ.

Տնօրէնին ուրիշ խօսքերէն կը կռահէի որ այս խնդրին կողմնակից է. միայն թէ կարգ մը պատճառներով կը խուսափի իր կարծիքը յայտնելէ։

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ

ԱՐԱՄԵԱՆ-ՈՒՆՃԵԱՆ ՎՐԺ.Ի ՋՐԻԱՎԱՐԺ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒՆ ՃԱՇ ԵՒ ՆՈՒԷՐ

Գատըգիւղի Արամեան-Ունճեան վարժարանի տնօրէնութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները՝ ձրիավարժներուն ցորեկուան ճաշին համար, և գանձը յատկացուցած է իր նպատակին. Տիկին Սիրանոյշ Գալայճեան 4 ոսկի. Տիկին Սաթենիկ Աբրահամեան կէս ոսկի, վարժարանի աշակերտները 2 անգամով 2 ոսկի 80 դահեկան. Տիար Հրանդ Նաւարեան 1 ոսկի։ Փետրվար ամսուան ընթացքին ձրիավարժներուն ցորեկուան ճաշ տուած են Տէր և Տիկին Մարտիրոս Ագըլը և Տիկին Ազնիւ Խէրպէկեանը։

ՍԱՐԵԱՆ անուն հայ մը Անգարայի մէջ բացուած փոքր արհեստներու ցուցահանդէսին մէջ երկրորդ հանդիսանալով կառավարութենէն ստացած է 1500 ոսկինոց նուէրը։

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԸ այս շաբթու նիստ չպիտի գումարէ։

ՈՉ-ԻՍԼԱՄՆԵՐՈՒ

ՊԱՏԿԱՆՈՂ ՎԱԳԸՖՆԵՐԸ ԻՆՉՊԷՍ ՊԻՏԻ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԻՆ ԵՒ ԻՆՉՊԷՍ ՊԻՏԻ ԸՆՏՐՈՒԻՆ ՄԻՒԹԷՎԷԼԼԻՆԵՐԸ

ԷՎԳԱՖԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏԱԾ ՆՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳԸ

(Թաղ. Խորհուրդներու մասնաւոր ուշադրութեան)

Վագըֆներու վարչական ժողովը պատրաստեց ոչ-Իսլամներու վագըֆներուն միւթէվէլլիի ընտրութեան հրահանգը։ Այս հրահանգին համաձայն, պիտի կրնան մինչեւ իրենց ընտրութեան պայմանաժամը լրանալուն վագըֆները վարել ա՛յն միւթէվէլլիները, որոնք վագըֆներու օրէնքէն առաջ համայնքներուն կողմէն ընտրուած և պատկան իշխանութենէն վաւերացուած ըլլալով, պէյաննամէ տուած են օրինական պայմանաժամին մէջ։

Այն միւթէվէլլիները որոնք ընտրուած չըլլալով ինքնաբերաբար վագֆի վրայ ձեռք դրած են և կամ ընտրուած ըլլալով պայմանաժամին լրացած է, ասոնց տեղ ընդունուած սովորութեան համաձայն, նոր մը ընտրելու համար, թեկնածուներուն և կամ իրենց պաշտօնին վրայ մնացողներուն անունները 15 օր առաջ պիտի ծանուցուին, Վագըֆի վարչութեան նրբանցքները պիտի կախուին և թերթերու մէջ պիտի հրատարակուին։

Ընտրուած անձերուն վրայ պիտի փնտռուին օրէնքին և կանոնագրութեան մէջ պահանջուած պայմանները։

Միւթէվէլլիները պէտք է ըլլան Թուրք հայրենակից և առնուազն նախակրթարանէ շրջանաւարտ։ Ծանուցումին հրատարակուած միջոցին, եթէ միւթէվէլլի ըլլալ ուզող մը չգտնուի և եթէ միւթէվէլլի ըլլալու համար դիմողը պահանջուած օրինական պայմանները չլրացնէ և կամ քննութեան մէջ չյաջողի, այս վագըֆները պիտի վարէ վագըֆներու վարչութիւնը։

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյ մէջ, վաղը (ուրբաթ) առաւօտ, արեւագալի հոգեզմայլ երգեցողութիւններէ վերջ պիտի քարոզէ Արժ. Տ. Թովմա Ա. քհյ. Շիկահեր։

Հայ ընտանիքի մը

ՏՈՒՆԸ ԱՅՐԵՑԱՒ

Խորհրդաւոր պարագայի մէջ

Երէկ, Գատըքէօյի մէջ խիստ կասկածելի հրդեհ մը ծագեցաւ, այս հրդեհին մէջ աղջիկ մը այրեցաւ և ոստիկան մը վիրաւորուեցաւ։

Գատըքէօյ, Քիւչիւք Բաղիզ 40 թիւ տունը, հայ ընտանիք մը կայ, պառաւ կին մը և երկու աղջիկներէ կազմուած է այս ընտանիքը։

Սակայն յոռի անուն հանած են աղջիկները, ահա այս պատճառով դրացիներուն հետ քիչ մը աւրուած են անոնք։

Անցեալները, պառաւը լեզուագարութիւններ ըրած էր, իր մասին բողոքներ եղան, որու հետեւանքով Գատըքէօյի ընդհ. դատախազ Շէֆիք, ինքնութեան ձեռնարկեց և ամբաստանեալ կնոջ դէմ ձերբակալման հրամանագիր տուաւ։

Երէկ, Ապահովութեան պաշտօնեայ մը ներկայացաւ ճիշդ ժամը 16ին, գործադրելու համար ընդհ. դատախազին հրամանը։ Տնեցիները ոստիկանին ի տես, չփոթութեան մատնուեցան։

Ոստիկանը դուռը զարկաւ և սպասեց. դուռը գոց կը մնար. յանկարծ տան մէջ որոտում մը փրթաւ. ներքնայարկի սրահը կ'այրէր։

Ոստիկանը ստիպուեցաւ դուռը խորտակել

Այս աղէտին առջեւ, ոստիկանը իբր առաջին պարտականութիւն, օգնութեան հասնելու պէտք էր փութար. դուռը դժուարաւ խորտակեց ու ներս վազեց։

Ոստիկանը, հակառակ վէրքեր ստացած ըլլալուն, տան վերնայարկը բարձրացաւ և պառաւ կինն ու փոքր աղջիկը՝ Հայկանուշը ազատեց։ Այդ պահուն, մեծ աղջիկը բոցերու մէջ կ'այրէր։

Հրդեհը բնականաբար իրարանցումի տեղի տուաւ փողոցին մէջ։ Բերնէ բերան կ'ըսուէր թէ այս խորհրդաւոր տան գետնայարկը պայթուցիկներ և ռումբեր կան, նոյնպէս գաղտնի կազմակերպութեան մը պատկանող թուղթեր։

Քննութիւններ սկսան

Թիւ 40 տան բնակիչներուն խորհրդաւոր շարժումները և մանաւանդ՝ ապահովութեան պաշտօնեային ընդհ. դատախազին հրամանը գործադրելու նպատակով տան դուռը զարկած պահուն, ծագած հրդեհը պաշտօնական շրջանակներու ուշադրութենէն չէր կրնար վրիպիլ։

Տունը շղթայի տակ առնուեցաւ։ Հրշէջներուն հրդեհը մարելէն ետք, հարցաքննութիւնները սկսան, սակայն պառաւ կինն ու Հայկանոյշը կ'ուրանան ամէն ինչ։

Այսօր քննութիւնները երեւան պիտի հանեն թէ ի՞նչ նպատակով պահուած են ռումբերը։

Այս տան մէջ մեծաքանակ ոսկի գտնուելու մասին ալ բերնէ բերան տարաձայնութիւններ շրջան կ'ընեն։

Ի՞նչ կ'ըսէ Սկիւտարի ընդհ. դատախազը

Սկիւտարի ընդհ. դատախազ Թահսին հետեւեալը կը յայտարարէ.

— «Քիւչիւք Բաղիզ թաղի հրդեհի խնդիրը քննել սկսայ։ Հարցաքննեցի այս դէպքին պատասխանատուները։ Քննութիւնները դեռ վերջացած չեն»։

Հրդեհին մէջ այրած աղջկան մարմինը Մորկ փոխադրուեցաւ։

ՌԱՏԻՕ

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼ

Այսօրուան Յայտագիր

Իսթանպուլ

17 Պայ Հիքմէթի կողմէ Ցեղաշրջութեան մասին քոնֆէրանս, Իսթանպուլի Համալսարանի Ցեղաշըրջութեան ամպիոնէն անդրադարձուելով, 18.30 բլաքով պարի երաժշտութիւն, 19.30 Մարիօ Բարուտիի կողմէ սօլօ կիթառ, 20 Րիֆաթ և ընկերներուն կողմէ թուրք երաժշտութիւն և ժողովրդական երգեր, 20.45 Սաֆիէի և ընկերներուն կողմէ թուրք երաժշտութիւն և ժողովրդական երգեր, 21 օրքեսթր, 22.15 Սակարանի և Աժանսի լուրեր, 22.30 բլաքով սօլօներ, օբէրա և օբէրէթի կտորներ։

Վիեննա

16.15 փոքրիկներու պահը, 17.40 սբօրի լուրեր, 17.50 քոնսէր, 18.15 Լինցէն անդրադարձուած ներկայացում, 18.30 քոնսէր, 19.35 քոնֆէրանս, 21.05 օրքեսթրի քոնսէր 23.20 սենեակի երաժշտութիւն, 24 պարի երաժշտութիւն։

Պերլին

17 քոնսէր, 18.50 օբէրայի կտորներ, 20 երգ, 22.10 քոնսէր։

ՄԵՆԱՇՆՈՐՀԻ
ՍԵՂԱՆԻ ԱՂԸ
ՀՐԱՊԱՐԱԿ ԵԼԱՒ

ՄԻՇՏ
ԲԱՐԱԿ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿԻ ԳԻՆԵՐ
Խոհանոցի աղեր՝ 50 քիլօնոց պարկի մէջ, քիլօն 5 ղրուշ 10 փարա։ Սեղանի աղեր՝ 64 քիլօնոց սնտուկի և 1 և կէս քիլօնոց ծրարի մէջ, քիլօն 9 ղրուշ 20 փարա։

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՄԱՆ ՏԵՂ
Գալաթա՝ Ինհիսարլար Պաշ Միւտիւրլիւյիւ Ամպարը
Մենաշնորհի վաճառատուններէն և աէքօներէն ապրանք առնողներուն ձրի նմոյշ կը տրուի։

ՄԻՇՏ
ՉՈՐ

ՔԱՂԱՔ. ՀՐԱՏԱՊ ՀԱՐՑ ՄԸ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԲԱՆԱԼԻՆ

Գրեց՝ ԱՐՏԱՇԷՍ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

Զորս տարի է որ պարբերաբար կ'արծարծի Աւստրիոյ մէջ Թագաւորութիւն վերահաստատելու խնդիրը, բոլոր թերթերը օրերով իրարու վրայ կը հրատարակեն Թեկնածու Թագաւորին՝ Օթթօ Իշխանին պատկերը, քանի մը օրէն սակայն կը մարի գործը և կը դադրին հրատարակութիւնները։

Այս օրերս, կրկին երեւան ելաւ այս խնդիրը։ Հռոմէն, Պերլինէն, Վիեննայէն հեռագիրներ զիրար կը խաչաձեւեն։ Հապսպուրկները կըրկին խնդրոյ նիւթ եղած են, բայց, հաւանաբար, նախընթացներուն պէս, այս անգամ ալ, գործը պիտի յետաձգուի առանց վճռական կարգադրութիւն մը ըլլալու։

Աւստրիոյ մէջ Թագաւորական վարչաձեւը վերահաստատելու խնդիրը այսպէս մէջտեղ կ'ելլէ և առանց լուծումի կը յետաձգուի, որովհետեւ ասիկա քաղաքական շատ բարդ, շատ կնճռոտ հարց մըն է։ Առերեւոյթ՝ Աւստրիոյ անկախութեան և կամ Գերմանիոյ հետ ձուլուելու շուրջը կը դառնայ այս խնդիրը, բայց իրականութեան մէջ բոլորովին տարբեր հանգամանք մը ունի այդ գործը։

Աւստրիա պզտիկ երկիր մըն է Գոնիայի նահանգին՝ Նախկին սահմանովը կէսին չափ տեղ մը, բայց իր աշխարհագրական դիրքով Կեդրոնական Եւրոպայի բանալին է։ Եւ Կեդրոնական Եւրոպայի կը տիրէ ա՛ն տէրութիւնը, որ իր ձեռքը ունենայ այս բանալին։

Աւստրիան իրենց իշխանութեան տակ առնելու համար բուռն կերպով կը մրցին Իտալիա, Գերմանիա և Ֆրանսա։ Այս վերջինը ունի նաեւ իր արբանեակները՝ Փոքր Համաձայնութեան երկիրները։ Այս երեք տէրութիւններն ալ կ'ուզեն օժանդակել, զանազան դիւրութիւններ ընծայել և այս կերպով աւստրիական կառավարութիւնը իրեն սիրաշահել։

Իտալիա տնտեսական դիւրութիւններ կուտայ Աւստրիոյ, Թրիէսթէի մասին տրամադիր է բացառիկ կարգադրութիւններ ընել, կը յօժարի կարեւոր քանակով աւստրիական արտադրութիւններ գնել։ Այս կարգէն Աւստրիոյ վիճակակից Հունգարիոյ հետ պայմանաւորուած է տարին մէկ երկու միլիոն քէնթալ ցորեն գնել՝ կրկնապատիկ գին վճարելով։ Երկու տարի առաջ, Իտալիոյ, Աւստրիոյ և Հունգարիոյ միջեւ կնքուած Հռոմի ծանօթ համաձայնութիւնը այսօրինակ զոհողութիւններով կրցաւ յաջողցնել Մուսոլինի։

Ֆրանսա միայն դրամական օժանդակութիւն կրնայ ընել Աւստրիոյ։ Բայց իր ձեռքին տակ ունի Փոքր Համաձայնութիւնը՝ Չեխոսլովաքիան. Ռումանիան և Եուկոսլաւիան, ասոնք կրնան տնտեսապէս օգտակար ըլլալ Աւստրիոյ, բայց Ֆրանսայի գործին չի գար որ շատ սերտ յարաբերութիւն հաստատուի Աւստրիոյ և Փոքր Համաձայնութեան միջեւ, վախնալով որ տնտեսականին հետ քաղաքական գործակցութիւն ալ կը մշակուի։

Գերմանիա՝ Իտալիայէն և Ֆրանսայէն շատ աւելի նպաստաւոր դիրք մը ունի Աւստրիան առինքնելու համար։ Գերմանները ու Աւստրիացիները միեւնոյն լեզուն կը խօսին, միեւնոյն մշակոյթը ունին, ցեղային մերձաւորութիւն ալ կայ անոնց միջեւ, գերման Ֆիւրէրը՝ (առաջնորդը) Հիթլէր Աւստրիացի մըն է։ Ասկէ զատ տնտեսապէս ալ շատ օգտակար կրնայ ըլլալ Աւստրիոյ։ Գերմանիա կեդր. Եւրոպայի երկիրներէն կը գնէ տարին մօտաւոր հաշուով 19 միլիոն քէնթալ արմտիք, Իտալիա՝ 14 միլիոն, Չեխոսլովաքիա՝ 4 միլիոն, իսկ Ֆրանսա ոչինչ։

Ցետոյ ուրիշ աւելի կարեւոր կէտ մը կայ։

Աւստրիոյ կառավարութիւնը՝ Տոլֆուս, Շուշնիկ՝ ոգի ի բռին կ'աշխատին իրենց երկրին անկախութիւնը ձեռքէ չհանել։ Եւ իրենց այս բաղձանքին իրականացումը ապահովելու համար փափաքող են որ Հապսպուրկի արքայազներէն Օթթօ իշխանը օր առաջ գայ նստի արքայական աթոռին վրայ։ Բայց կառավարութենէն անդին կայ ժողովուրդը — Աւստրիոյ կայսրութիւնը ունէր 56 միլիոն ժողովուրդ, այսօրուան Աւստրիան ունի 6 միլիոն ժողովուրդ միայն — ա՛րդ, այս 6 միլիոն ժողովուրդին ստուար մասը, — անչո՛ւշտ, բացը կը մնան Վիեննայի կէս միլիոն Հրեաները — փափաքող է որ Աւստրիան ձուլուի Գերմանիոյ հետ։

Եւ ասիկա նոր բաղձանք մը չէ։ Երբ առաջին անգամ Աւստրիա Սէն Ժերմէնի մէջ բաժան բաժան եղած տասանորդուեցաւ, Աւստրիոյ պատուիրակները առաջարկեցին որ Գերմանիոյ միանան։ Հո՛ն, ամերիկեան պատուիրակութիւնն ալ հաւանութիւն յայտնեց այս առաջարկին, բայց ֆրանսացի պատուիրակները ուժգնօրէն դէմ կեցան և մերժեցին։

Ցետոյ, քանի մը տարի վերջը, երբ Աւստրիա տնտեսական տարապայման անձկութեան մատնուեցաւ և Ազգերու Ընկերութիւնն ու Ֆրանսա շատ ժլատ վարուեցան անոր հանդէպ, այն ատենի վարչապետը՝ Շոպէր Գերմանիոյ միանալ ուզեց, բայց այս անգամ ալ Ֆրանսա հակառակեցաւ։

Հիմա սակայն, ժողովուրդին մէջ կայ կուսակցութիւն մը՝ ազգայնական ընկերվարական կուսակցութիւնը, Գերմանիոյ մէջ համանուն կուսակցութեան հետեւող կազմակերպութիւն մը՝ որուն ո՛չ միայն իտէալը, այլ և իր բոլոր ձգտումները, չարժումները ուղղուած են առանց այլեւայլի Աւստրիան ձուլել Գերմանիոյ հետ։

Աւստրիոյ այս ազգայնական ընկերվարական կուսակցութիւնը ա՛յն խոր համոզումը ունի թէ, Աւստրիոյ անկախութեան համար թափուած ջանքերը ապարդիւն են։ Աւստրիա կարենալ ապրելու և իր գոյութիւնը պահելու համար, անհրաժեշտ պէտք ունի տնտեսական ուժով աջակցութեան։ Եւ ասիկա միմիայն Գերմանիա կրնայ ընել։

Գերմանասէր այս կուսակցութեան ջանքերը չեզոքացնող մարմին մը չկայ երկրին մէջ, բացի կառավարութենէն և անոր միջոցներէն։

Կար Հայմվէրներու կազմակերպութիւնը՝ ֆաշիսթ հանգամանքով զինուորական խմբակցութիւն մը, որուն ուժ կուտար Իտալիա, բայց այսօր դադրած է գոյութիւն ունենալէ։

Կար Մարքսիթ կուսակցութիւնը որ կազմուած էր ծայրայեղ Ընկերվարականներէ ու Համայնավարներէ, որոնք պահ մը շատ ուժովցան Աւստրիոյ մեծ քաղաքներուն՝ Վիեննայի, Կրացի, Լիցի մէջ։ Այս կուսակցութեան զօրավիգն էին Ֆրանսա և ուրիշ երկիրներու Ընկերվարականներն ու Համայնավարները, բայց այդ կուսակցութիւնը դադրած է այսօր գործօն դեր մը ունենալէ։

Արդ. այս կացութեան և պայմաններուն մէջ, ի՞նչ պիտի ըլլայ Աւստրիա, ո՞ր տէրութիւնը իր ձեռքին մէջ պիտի առնէ Կեդրոնական Եւրոպայի այս բանալին։

Ֆրանսա ամէն ճիգ կը թափէ որ Աւստրիա գիրկը չիյնայ ո՛չ Իտալիոյ, ոչ ալ Գերմանիոյ։ Այս խնդրոյն մէջ կ'ուզէ որ Գերմանիոյ դէմ Իտալիոյ հետ միանայ, բայց չի յօժարիր որ Իտալիա տիրապետէ Աւստրիոյ վրայ։

Ֆրանսա չի կրնար իր ազդեցութեան տակ առնել Աւստրիան։ Իտալիան ալ այս միեւնոյն դիրքին մէջն է. երբ շատ առաջ երթայ, գիտէ որ իր դէմը պիտի գտնէ Գերմանիան։ Եւ շատ ուշագրաւ է որ Ֆրանսայի արբանեակ Ռումանիա և Եուկոսլաւիա, երկու չարեաց փոքրագոյնը՝ ընելով, կը յօժարին որ Աւստրիա Գերմանիոյ ձեռքը անցնի, քան թէ Իտալիա անոր վրայ տիրապետէ։

Բոլոր այս երեւոյթները, պայմանները մեզի կը մղեն այն եզրակացութեան գալու թէ՝ Գերմանիա անվրէպ իրեն պիտի կցէ Աւստրիան, թէ այս մասին Իտալիոյ և կամ ուրիշ պետութեան հետ կնքած համաձայնութիւնները արժէք չունին, ասոնք քուրջի մը պէս պիտի պատռէ, երբ ատենը գայ, երբ համոզուի թէ ո՛չ ոք պիտի կրնայ արգիլել իր խիզախ մէկ չարժումը։

Բայց ե՞րբ պիտի ըլլայ ասիկա։ Հիթլէր ինքն ալ չի կրնար պատասխանել այս հարցումին։

ԱՄԵՐԻԿԱ ՊԱՅՔԱՐ ԲԱՑԱՒ ԿԱՆԿՍԹԷՐՆԵՐՈՒ ԴԷՄ

Ո՞վ է Հուվըր եւ ի՞նչ գործեր կը տեսնէ

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ ՍԿՍԱՆ ԵՒՐՈՊԱ ՓԱԽՉԻԼ

Միջազգ. ոստիկանական պիւրոյի քարտուղարը ի՛նչ կ'ըսէ

Կանկսթէր անունը կրող մարդակերպ հրէշները 128 միլիոննոց ահագին Ամերիկան սարսափի մատնած են։ Այսօր եւս անոնք և անոնց նմանող Քու Քլուքս Քլէն կազմակերպութիւնը օր ցերեկով զինեալ յարձակումներ կը գործեն և դրամատուններ կողոպտելով անմեղ մարդիկ կ'սպաննեն։

Կանկսթէրներու սարսափազդու պետը Ալ Քարօն թէեւ երկար ատեն է բանտին մէջն է, բայց իր օգնականները հանգիստ չեն նստիր և իրենց ընտրած ազատ ասպարէզին մէջ ամէն օր նոր յաղթանակներ ձեռք կը բերեն։

Այս կատաղի աւազակներէն մէկուն Եւրոպա գալը գրած էինք։ Ցիշեալ աւազակը Վիեննա, Բրակա, Պուտապէշդ և անկից ալ Պուքրէշ անցաւ։ Ռումանիոյ մէջ դրամատուններու մէջ իր անուան եկած մեծարժէք չէքեր ուրելով Պուքրէշի զուարճութեանց վայրերուն մէջ սկսած է վատնել զանոնք գեղանի ուժէնուհիներու հետ։ Սակայն ան այսօր այլեւս Պուքրէշ չգտնուիր և ո՛չ ոք գիտէ թէ երէկ զուարճութեանց վայրերու մէջ խմող ու պարող այդ ամերիկացին այսօր ո՞ւր է։ Միայն սա հասկցուած է թէ ան ամերիկացի վտանգաւոր աւազակներէն մէկն էր։ Ան Եւրոպա եկած է ձերբակալուելէ վախնալով և այս միջոցիս շատ մը ուրիշ կանկսթէրներ կառավարութեան կողմէ իրենց դէմ բացուած պայքարին ամէն օր և ամէն վայրկեան քիչ մը աւելի սաստկանալուն հետեւանքով կը փախչին իրենց երկրէն։

Սակայն անոնք Ամերիկայէն փախչելով իրենց ազատութիւնը չեն գտներ, քանի որ ամէն երկրի ոստիկանութիւն կը հետապնդէ աւազակները։ Ուրիշ երկրի մը մէջ աւազակութիւն ընելէ և ոճիր գործելէ վերջ, փախչիլ եւ անոնց հետապնդումէն չկարենալ ազատիլ։ Ոստիկանական միջազգային կազմակերպութեան առջեւ այդ մարդիկը շըւարած են։ Միջազգային ոստիկանութեան կեդրոնական գրասենեակը կը գտնուի Վիեննա։ Միացեալ Նահանգներու Ոստիկանութեան դաշնակցային դիւանի տնօրէնը՝ Մ. Հուվըր միշտ հաղորդակցութեան մէջ է Վիեննայի հետ։

Վիեննայի միջազգային կեդրոնի ոճրային բաժնի կազմակերպութեան ընդհանուր քարտուղար Տօքթօր Օսկար Տրէգլօր Ամերիկայի կանկսթէրներուն մասին հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրած է։

— Ամերիկայի մէջ կայ Ճօն Էտկար Հուվըր անունով անձ մը։ Այս մարդէն ամբողջ կանկսթէրները կը սարսափին։ Հուվըր բնական է, ամերիկացի կանկսթէրներուն ձեռքը սովորական զէնք մը եղող սպառնալիքին շատ ենթարկուած է բայց առանց կարեւորութիւն տալու անվեհեր կը քալէ իր բռնած ուղիէն։ Հուվըր ուխտած է ի գին ամէն բանի փճացնել կանկսթէրները։ Եթէ նոյնիսկ պէտք ըլլայ կեանքը վրայ տալ, ան պիտի պայքարի աւազակներուն դէմ։ Հուվըր այս բանը Ամերիկայի հանրային կարծիքին հաղորդած է ամենայն քաջութեամբ։

Այսպիսի յայտարարութիւններ ընել դիւրին չէ Ամերիկայի մէջ ուր աւազակները մինչեւ իրենց ակռաները զինուած են և օր ցերեկով, չեն քաշուիր ո և է ոճիր գործելէ։ Հետեւաբար Հուվըր իր այսքան վճռական ընթացքով, կեանքը լուրջ վտանգի մը տակ դրած է և կրնայ մէկ օրէն միւսը սպաննուած գտնըւիլ իր սենեակին մէջ։

Ամէն մարդ գիտէ թէ ի՛նչ մեծ համարձակութեամբ և ի՛նչ վայրագութեամբ գործ կը տեսնեն ամերիկացի աւազակները։

Վիեննայի միջազգային կեդրոնի քարտուղարը այս խօսքերը ըսելէ վերջ աւելցուց.

«Հուվըրի այս անվախ ու համարձակ յայտարարութենէն վերջ սխալած չենք ըլլար եթէ ըսենք թէ ան աշխարհի ամէնէն քաջ և համարձակ մարդոցմէ մէկն է»։

Հուվըրի կեանքը վտանգի տակ պէտք է տեսնել մանաւանդ անոր համար որ յիշեալ անձին յայտարարութիւնը զուտ խօսք մը ըլլալով չէ մնացած այլ ան խօսքին գործն ալ խառնելով մեծ թիւով կանկսթէր յաջողած է սպաննել կամ բանտ նետել տալ։ Եւ այս մարդուն կորովի գործունէութեան հետեւանքով է որ մեծ թիւով աւազակներ նախընտրած են Եւրոպա գաղթել։

Հուվըր սակայն զանոնք գիստ չձգեր։ Որպէս զի ամերիկ ժողովուրդը միանգամ ընդ ազատած ըլլայ կանկսթէր փորձանքներէն, զանոնք Եւրոպա մէջ իսկ կը հետապնդէ և կը հանջէ այդ աւազակները կիրներէն, որոնց հետ Ամերի յանցաւորները վերադարձնելու մանագրութիւն ունի։ Ահա թէ չու Ռումանիա գտնուող կանկսթէր պէտք տեսած էր իր հետքը սընցնել։

Հուվըր իր ձեռքին տակ նուող բոլոր լուսանկարները և հետքերը ղրկած է միջազգ կեդրոն, ուրկէ այդ աւազակներ լուսանկարներէն, եւ մատ քերու օրինակները ղրկուած են մէն երկրի ոստիկանութեան։ զատ բառիօն կանոնաւորապ գործէ ու ո և է կանկսթէրի բորդութիւնը քայլ առ քայլ տեղեկացնէ գացած տեղերու կանութեան։ Եթէ աւազակ մը րոպայի ճամբան բռնէ իսկոյն յին ալիքները լուրը կը Եւրոպա և աւազակը հազիւ հին աշխարհ կոխած կը գտն հետապնդողներ ունի։ Բառիօն կըսթէրին մեծագոյն թշնամի

— Ասինչ աւազակը գնաց... Պուտապէշթ պիտի հասկէ Սօֆիա և Պուքրէշ անցնին։

Միջազգային ոստիկան այլեւս չձգեր անոնց օձիքը վըր վստահ է թէ պիտի կր թշնամիները ձեռք անցնել աշխարհի անդիի ծայրը։

Սակայն աւազակներն միամիտ չեն, յաճախ կան փորձերու կը դիմեն տեղ կը փոխեն կը ծպտու քերնին կորսնցնել կը ջան բեմի կը յաջողին ասոր կայն իրենց յաջողութիւնը

(Շար,ը Է. էջ)

MAZON
MAZON
TUZU
ZON
Meyva tuzu
B. Cantok

ՊՆԴՈՒԹԻՒՆԸ շատ մը անհանգստութեանց պատճառն է
ՄԱԶՕՆ ՄԷՅՎԱ ԹՈՒԶՈՒ գործածեցէք
Առաւօտուն անօթի փորով եւ գիշերը պառկելու ատեն, մէյմէկ դգալ եթէ առնէք, դիւրին եւ կակուղ ծեւով մը պնդութիւնը կը
Եթէ ճաշերէն մէկ ժամ վերջ առնուի Դժուարամարսութեան, մոքսի բացխումին եւ Այրումին առաջքը կ'առնէ։ Բերնի անհա նը եւ հոտը կ'անհետացնէ։ ՄԱԶՕՆ ՄԷՅՎԱ ԹՈՒԶՈՒ իր մէջ բնա սակար տարր եւ շաքար եւ կամ շաքարոտ նիւթ չպարունակեր։ Ստամ րի հիւանդութիւն ունեցողներն անգամ կրնան առնել։ ՄԱԶՕՆ ՄԷՅՎԱ ԹՈՒԶՈՒՆ աղիքները վարժեցնելու վախը չկայ։ ՄԱԶՕՆ ՄԷՅՎԱ ԹՈՒԶՈՒ պատրաստութիւններէն ամէնէն աղէկ, շուտ եւ վճռական կը գործէ։

ԱԿՆԱՐԿ ՄԸ ՄԱՐԴՈՒ ԵՒ ԿԵՆԴԱՆԻԻ ՎՐԱՅ

ՄԱՐԴՈՒ ԵՒ ԱՆԱՍՈՒՆԻ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

եւ յատկանշական նմանութիւնները

ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆԸ ՈՒԶԱԾ ԲԱՆԸ ԸՆԵԼ ՉԷ

ՄԱՐԴՈՒՆ ԴԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ՕԳՏԱԿԱՐ ԳԱՆՁ ՄԸՆ Է

ԲՆԱՒ խորհա՞ծ էք բնութեան տարօրինակ գաղտնիքներուն մասին։ Ասոնց ամէնէն խորհրդաւորը, ամէնէն տարօրինակը կասկած չկայ թէ բուսական և կենդանական աշխարհը կը կազմէ։ Կենդանական աշխարհը բնութեան անըմբռնելի մէկ գաղտնիքն է և կենդանիին ու մանաւանդ մարդուն կազմաւորում մը և կեանքը վճռաբար ըմբռնելու անկարելութիւնն է որ, աշխարհի առաջին օրերէն իսկ ծնունդ տուած է Աստուծոյ գաղափարին։ Արդէն երբ մարդ անմեկնելի ու անհասկընալի դէպքի մը առջև գտնուի ու գաղտնիքի մը լուծում չգտնէ, կ՚ստիպուի զայն Աստուծոյ վերագրել։ Այսպէսով մարդը լուծած ըլլալ կը կարծէ հանգոյցը, մինչդեռ նախորդին չափ խորհրդաւոր ու անհասկնալի պատասխան մը տալէ ուրիշ բան ըրած չէ իրականութեան մէջ։

Մեզի համար դժուար է և նոյնիսկ անկարելի վճռական բան մը ըսել կեանքի մասին։ Ինչպէ՞ս ծնունդ առած է կեանքը։ Սաղմնային յեղաշրջումներ և բարեփոխութիւններ թերևս ծնունդ տըւած են կեանքի մը, որ հետզհետէ զարգանալով, զանազան կլիմայական ազդեցութիւններու տակ ստացած է իր այսօրուան այլազան ձևերը։ Թերևս այդ գաղափարին վրայ հիմնուած է նաև Տարվինեան աշխարհահռչակ տեսութիւնը, որուն համաձայն մարդը ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ կենդանիին կատարելագործուած մէկ յաջորդը և թէ մեր նախահայրերը կապիկներ են։

Անիկա՝ աստուածաբանական պատմութիւններէն աւելի տրամաբանական տեսնուելով հանդերձ, պէտք եղածին չափ ալ համոզիչ չէ։ Մինչև այսօր շատ բան գրուած է այդ մասին, բայց գաղտնիքը կը մնայ գաղտնիք։

Մենք մեր սիւնակներուն մէջ այս տեսութեանց և գաղափարներուն մասին առիթ ունեցած ենք յաճախ գրելու և մանաւանդ ցոյց տալու այն տարբերութիւնը որ կայ մարդուն ու անասունին միջև ֆիզիքապէս,

Շնիկները ալ գիտեն ծեծէն փախչիլ

Այսօր անասունին և մարդուն միջև գոյութիւն ունեցող տարբերութեան երկրորդ մասը, մտային վիճակը նկատի առնենք, որովհետև մարդ կը տարբերի անասունէն տրամաբանելու և դատելու տեսակէտով։

Այս հարցին մանրամասնութեան մէջ մտնենք։ Սակայն սկսելէ առաջ չմոռնանք յիշել թէ այս խնդիրին ամէնէն կատարեալ ու լաւագոյն ուսումնասիրութիւնը ըրած է անծանօթ իմաստասէր Քանթ. որուն բարոյականի և ազատութեան տեսութիւնները դարերով պիտի ապրին։

Երբ կենդանին մարդը նկատի ունենանք, պիտի տեսնենք որ անոնց միջև հասարակաց վիճակներ գոյութիւն ունենալով հանդերձ կան նաև վիճակներ, որոնք զանոնք իրարմէ զանազանելու կը նպաստեն։

Ըսինք թէ կան վիճակներ որոնք գոյութիւն ունին թէ մարդուն և թէ կենդանիին միջև, ուրեմն տեսնենք թէ որո՞նք են անոնք։

Հինգ զգայարանքներուն միջոցով զգացուած և այս զգացողութեան հետևանքով ծնունդ առած ամէն քայլ կարելի է կենդանական նկատել։

Ինչպէս առիւծը կամ կապիկը կը տեսնէ, այնպէս ալ մենք, կը տեսնենք կամ կը լսենք կամ կ՚ըզգանք։ Ան ինչ որ մեր զգայարանքներուն միջոցով կ՚զգանք ջղային դրութեան միջոցով ուղեղին կ՚երթայ և ուղեղը կուտայ հրամաններ։ Շուն մը օր մը կրնայ գաւազանով մը ծեծ կերած ըլլալ։ Ուրիշ առթիւ երբ գաւազան մը տեսնէ, ուղեղը կը պարտադրէ որ փախչի։ Կամ եթէ երշիկ տեսնէ կը մօտենայ։ Այս գործողութեան մէջ ալ կայ քիչ մը մտային գործունէութիւն։ Մինչև հոս մարդն ու կենդանին չեն զանազանուիր։ Ուրեմն զգայարանքներուն միջոցով տեսած, լսած կամ զգացածը ըմբռնելու եւ անոնց դէմ դիրք բռնելու մէջ մարդ անասունմէկեն։ Ահաթէինչպէս կարելի է մեկնել կենդանիներու ուշիմութիւնն ու սրամտութիւնը։

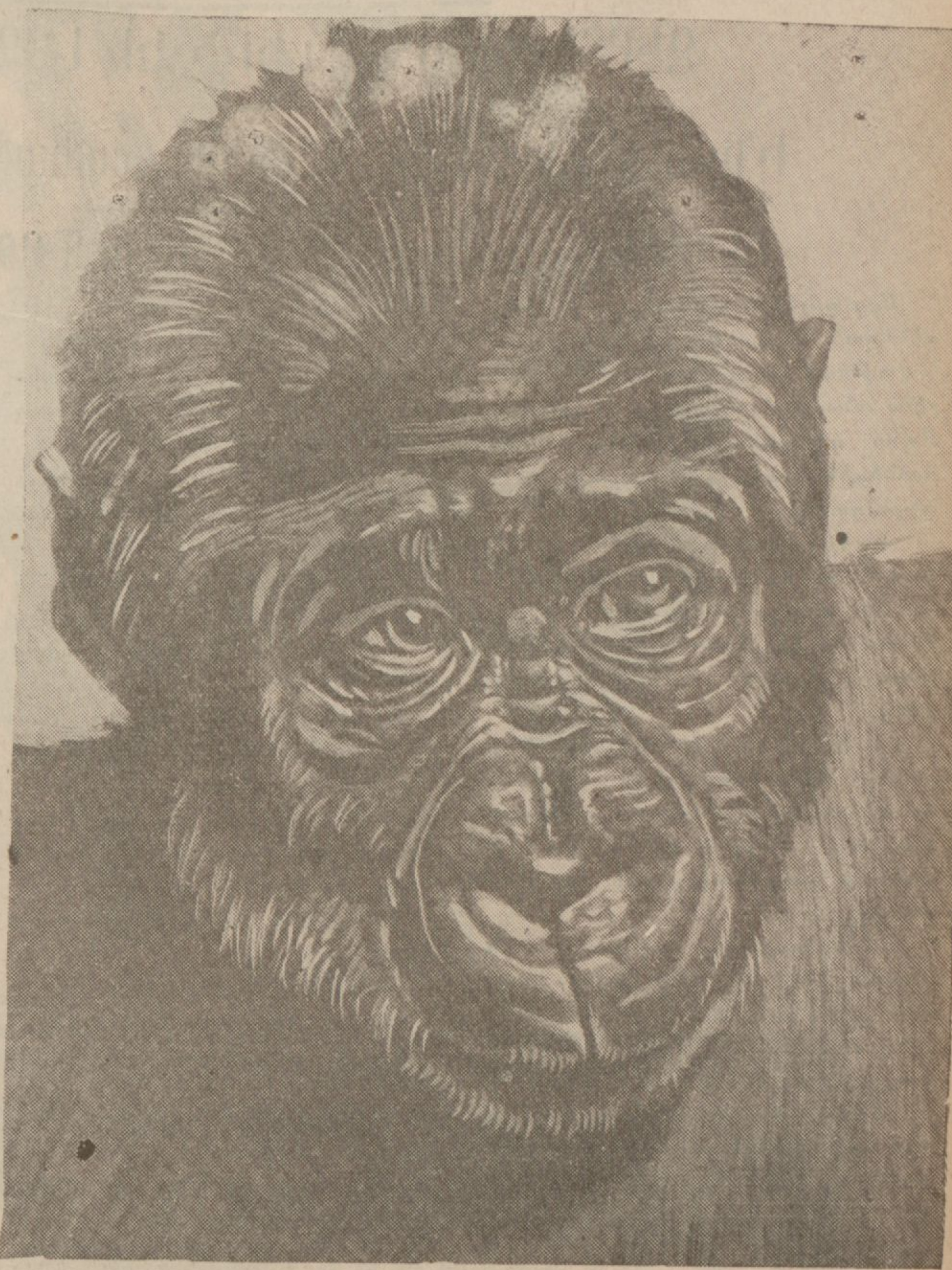

Արդեօք մեր նախահայրը ասո՞ր կը նմանէր

Ուրեմն ո՞ւր է որ մարդը կը տարբերի կենդանիէն։ Այս տարբերութիւնը կը տեսնուի մտային գործերու մէջ, երբ միտքը գործելու և դատելու համար պէտք չունի ուէէ ձևով արտաքին աշխարհին հետ շփման մտնելու։ Այսպէս մարդ կրնայ ինքնիրեն մտածել բարիին ու չարին մասին, այդ մասին կրնայ եզրակացութեան գալ և այս բոլորը չկրնար ընել անասուն մը։ Դարձեալ այսպէս առանց արտաքին ազդեցութեան դատելու կարողութիւն չունենալուն համար կենդանին կրթելու առեն պէտք է գաւազան գործածել, իսկ մարդը տրամաբանական խօսքով կը կրթուի։

Քանի որ խնդրոյն խորքին թափանցեցինք, տանք նաև Քանթի ազատութեան սկզբունքը։ Քանթի համաձայն, ազատութիւնը խելքին փըչածը ընել չէ, այլ ընդհակառակը, պարտականութեան գիտակցութիւնն է։ Այսպէս, եթէ համոզուած էք որ ձեր շահը կը պահանջէ նստիլ աշխատիլ, ձեր մտքին դատողութեան այս պտուղը գործադրելուն մէջ կը կայանայ ձեր ազատութիւնը։ Ձեր այս որոշումին դէմ շատ մը արգելքներ պիտի ելլեն։ Թերևս օդը լաւ է և պիտի ուզէք պտտիլ, թերևս սինէմա երթալ պիտի ուզէք, բայց ազատութիւն ունեցած չէք ըլլար եթէ ձեզ համար օգտակար եղող աշխատանքը չընէք։ Պէտք չէ որ եկող ու անցնող բաղձանքները յաղթեն ձեզի, պէտք է կամք ունենալ, հակառակ պարագային կենդանիէ տարբեր չէք ըլլար, որովհետև անասունն ալ կ՚ընէ այն, ինչ որ վայրկեանի տպաւորութիւնը կը պարտադրէ իրեն։

Կը կարծենք թէ այսքան մը բացատրութենէ վերջ կրցաք գաղափար մը կազմել այն տարբերութեան մասին. որ կայ անասուններուն և մարդոց միջև։ Արդեօք այսքան ծանօթութենէ վերջ կրնա՞նք ըսել թէ մարդը կապիկէն սերած է։ Կրնայ ըլլալ որ կապիկին մտային կարողութիւնները զարգացած են այնպէս, ինչպէս մարմինը ձևաւորուած և երէկի կապիկը այսօր մարդ դարձած է։ Կրնայ ըլլալ նաև որ մարդը բնաւ կապ ունեցած չըլլայ կապիկին հետ։ Այս մասին գիտութիւնն իսկ չէ կրցած վըճռական խօսք մը ըսել։

Ամէն պարագայի կը կարծենք թէ այս գրութեամբ մեր ընթերցողներուն տուած եղանք շահեկան նիւթ մը, որուն ընթերցումը կրնայ առիթ մը տալ, որպէսզի այս խիստ շահեկան հարցով զբաղին իրեն[illegible] [illegible] ժամերուն։

Ո՞Վ Է ԻՇԽԱՆ ՉԷՐՏԷՉԷՆՕ

Հայտէրանըներու վիժուկին արկածախնդրութիւնները

ՉԷՐՏԷՉԷՆՕ ԺԸՆԵՒԻ ԵՒ ԼՕԶԱՆԻ ՄԷՋ

Ի՞նչպէս Լիոնի մէջ Հայերը շահագործեցին զայն

ԿԵՂԾ ԻՇԽԱՆԸ ԽԱԲԵՑ ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ԱԶՆՈՒԱԿԱՆՆԵՐԸ

Այդ գիշեր Բլաս Բեկալի քապարէններուն եւ պառերուն մէջ Ապահովութեան պաշտօնեաները Չէրտէչէնօ անուն մարդ մը կը փնտռէին: Բոլոր գիշերաշրջիկներու բոյները որոնեցին, սակայն անկարելի եղաւ զայն գտնել:

— Կը զարմանամ, գոչեց ոստիկան Շառլ իր պաշտօնակցին, ինչու որ մեր լրատուն խիստ արժանահաւատ է: Սատանան տանի այդ մարդը, վարպետ աճէտ մը կ'երեւի:

— Այո՛, եւ խիստ վարպետ, յարեց միւս ոստիկանը, եւ երկու հաւանականութիւն կայ. կա՛մ այս սատնակը Բարիզը կը ճանչնայ, եւ կամ իր հայրենակիցները կը պահեն զայն:

— Երկուքն ալ հաւանական կը թուին ինծ, իսկ եթէ Հայերը պահած ըլլան այդ մարդը, այն ատեն եթէ սատանային պոչին տակն ալ նայինք, ի զուր է:

Քօնսիէնժըրիի Օտարներու Պիւռօն արձանագրուած էր Չէրտէչէնօ. ատեն մը Սէն Մանտէ բնակեցաւ ան եւ ապրեցաւ Շէրիֆ փաշայի նպաստներով:

Երկայնահասակ, գայլի աչուըներով, բարակ մարդ մըն էր, խիստ թեթեւաշարժ եւ յանդուգն: Հայտէրանը աշխէթին մէկ վիժուկն էր այս մարդը: Իբր դատարկապորտ՝ արտաքսուած էր Զուիցերիայէն եւ Պելճիքայէն: Չէրտէչէնօ պահ մը Ժընէվի եւ Լօզանի առաջին կարգի պանդոկներուն մէջ ալ բնակեցաւ:

Ժընէվի մէջ, շաբաթ մը չափ փառաւոր կեանք վարեց, մինչեւ որ գոյնը դուրս տուաւ, սակայն կրցաւ հետքը կորսնցնել:

Չէրտէչէնօ Լօզան եկած ատեն, գրեթէ կերպարանափոխ եղած էր: Այդ օրերուն, Լօզան ժամադրավայրը դարձած էր պետական բարձրաստիճան անձերու եւ դիւանագէտներու:

Երբ չոգեկառքէն ելաւ Ուշի, զայն ալ դիւանագէտ մը կարծեցին. գըլուխը սիլինտր գլխարկ դրած էր եւ մօնօքլ անցուցած էր աչքին:

Պէլվէտէր պանդոկը իջեւանեցաւ. պանդոկի պիւռօին մէջ այցետոմը անցուցած էին մեծանուն հիւրերու ալպոմին մէջ եւ զայն կը կոչէին՝ Բրէնս Չէրտէչէնօ: Ի՞նչպէս եղաւ, կ'երեւի միամիտ կարսօն մը այս մարդը իր արտաքին երեւոյթէն պետական մարդ մը կարծեց, Չէրտէչէնօ ալ իր կարգին շահագործեց կարսօնին պարզամտութիւնը:

Լօզանի մէջ տասը օրի չափ ապրեցաւ: Սակայն հոս ալ գոյնը դուրս տուաւ: Առտու մը ապահովութեան պաշտօնեաներ ձերբակալեցին եւ սահմանէն դուրս հանեցին զայն:

Չէրտէչէնօ մնացած էր առանց սանթիմի:

Լիոն չոգեկառքէն դուրս ելաւ եւ սկսաւ հայ փնտռել:

Քիչ ետք, Ռօնի ափերուն վրայ զբօսարանի մը թէրասը քիթ քիթի կը տեսակցէր երկու Հայերու հետ:

Լիոնի եւ Մարսէյլի շահատակութիւնները ասկէ ետք կը սկսին: Ամիս մը չափ ապրեցաւ Լիոն. Բարիզի Թուրք դեսպանատան խորհրդականը ըլլալուն լուրը տարածած էին իր մունետիկները:

Իսկոյն կիսաշխարհիկ կիներ չուրջը հաւաքուեցան անոր ճիշդ շաքարեղէնի վրայ թառող ճանճերուն նման: Չէրտէչէնօ իր թագաւորութեան գագաթնակէտը հասած էր, «կե՛ր, արբ եւ ուրախ լեր»:

Լիոն Քօնթինանթալ Բալաս իջեւանած էր, մինչեւ ժամը 13 վար չէր իջնար եւ սովորաբար կը ճաշէր իր խորհրդականներուն հետ:

Գիշերները սովորաբար կ'անցընէր հաճոյքի վայրերուն մէջ:

Ժի ու Ժին Բախթու
տալա

Չէրտէչէնօ քուրտ էր ինչպէս ըսին եւ իր ցեղին ամենակոշտ մարդը:

Սակայն ի՞նչպէս եղեր է որ յելուզականներու տոհմի մը պատկանող այս աննշան ծագում ունեցող մարդը օրին մէկը Զուիցերիոյ, Պելճիքայի եւ Բարիզի առաջին կարգի պանդոկներուն մէջ իբր Թուրք ազնուական կրցեր էր դրամ շորթել:

Չէրտէչէնոյի մունետիկները եղած են երկու Հայեր, այլապէս այս քիւրտը ամենակոպիտ մարդ մըն էր, նոյն իսկ իր Թուրքերէնը կը խօսէր քիւրտի հնչումով:

Յաճախ գինով էր եւ կը սիրէր երգել միօրինակ կերպով, «Ժի ու Ժին բախթու տալա»:

Մարսէյլի թերթերէն մէկուն թղթակիցը պատճառ եղաւ Չէրտէչէնոյի քիչ մը չափէն աւելի հռչակաւոր դառնալուն:

«Լա Սէմաֆօռ»ի առաջին էջին վրայ հետեւեալ գրութիւնը հրատարակուեցաւ.—

«Թուրք մեծագոյն իշխաններէն Նորին Արքայական Բարձրութիւն Իշխան Մուհամմէտ Չէրտէչէնօ, որ Լոնտոն գացած էր Մահարաճա Աղախանի հետ տեսակցելու համար, իր հետեւորդներով հասած է Մարսէյլ եւ իջեւանած՝ Սէմիրամիս Բալաս պանդոկը:

Բարձրապատիւ իշխանը յատուկ հրաւէրով կանչուած է Եգիպտոս, ուր պիտի տեսակցի Ֆուատ Թագաւորին հետ:

Իշխանը ամենամօտիկ ազգականութիւն ունի Սան Ռէմօ բնակող Ապտիւլմէճիտ Էֆէնտիի հետ:»

Մարսէյլի մեծագոյն թերթին մէջ այս էնթէրվիւն հրատարակուելէն ետք առաջին այցելութիւնը տուաւ Նավայլի կոմսուհիին զարմիկներէն Տիկին տը Մօնթէլան տէ Մալասբինօ, որ Քանէպիէռի մեծ ծառուղիին վրայ կը բնակէր՝ սեփական բնակարանի մը մէջ:

Տիկին տը Մօնթէլան տէ Մալասբինոյի դահլիճներուն մէջ գիշերային ընդունելութիւններ տրուեցան յատկապէս: Չէրտէչէնօ կոկոզավիզ կը շրջէր դահլիճներուն մէջ, մէկ խումբէն միւս խումբը ինքզինք ցուցադրելով՝ որպէս օրուան հերոս:

Տեսնելու բան էր խեղճ քուր-

(Շար.ը 7րդ էջ)

Silko

ŞARK-ISPENCIYARI LABORATUARI

BOM
SILKO
ŞARK-LABORATUARI
T.A.S. ISTANBUL

ՍԻԼՔՕ

Հին եւ նոր ռըմաթիզմ, լումպակօ, սիաթիք, ջղային եւ պաղառութեան հետեւանքով յառաջ եկած սաստիկ ցաւերը կը դարմանէ եւ կ'անհետացնէ:

Փնտռեցէք բոլոր դեղարաններուն մէջ:

Արեւելեան դեղօրէից մթերանոց Թրք. Անանուն Ընկ.

ՎԱԽՑԻՐ ԿՌԻԲԷՆ

Գրիպ, հարբուխ, ցնցդատապ, ռոմաթիզմի եղանակն է
Ինֆլուէնզայի չմնացնելու ուշադիր ըլլալով հանդերձ

ԱՌՏՈՒ ԻՐԻԿՈՒՆ ՄԷՅՄԷԿ ՔԱՇԷ

GRIPIN

ԿՌԻԲԻՆԸ ամէնէն զօրաւոր գլխու եւ ակռայի ցաւերը, մսածումէ առաջ եկած ջղային, մէջքի եւ անդամներու ցաւերը կ'անհետացնէ:

ԿՌԻԲԻՆԸ ՍՏԱՄՈՔՍԸ ՉԻ ԽԱՆԳԱՐԵՐ, ՍԻՐՏԸ ՉԻ ՅՈԳՆԵՑՆԵՐ.

ԿՌԻԲԻՆԸ կը պատրաստուի Ռատիոլին ակռայի խիւսի գործարանին մասնագէտ-քիմիագէտին կողմէ:

«Ժամանակ»ի թերթօնը = Թիւ 24 =

ՊԷԱԹՐԻՍ

◆

Հեղինակ՝ Ակադեմական ՔԼՕՏ ԷՆՐԻՕ

խոնարհեցաւ եւ գնդուհիին սիրոյն կուլ տալով այդ անարգական խօսքերը ըսաւ.

— Ձերդ վսեմութիւնը իրաւունք ունի ծաղրելու այն մարդուն կաթնեղբայրը որ ձեզ կը հիւրընկալէ իր տանը մէջ:

Չի պիտի բարկանամ, տէր իմ եւ իշխան Օրիի հանդէպ սնուցած հաւատարմութիւնս ապացուցանելու համար պիտի ջանամ ամէն գինով ձեր օրերը հաճելի ընել:

Տրուած դասը փառաւոր էր, եւ եթէ կոմսուհին խօսքի խառնուած չըլլար, կասկած չկար որ Ֆրանչէսքօ չի պիտի կրնար հանդուրժել այսպիսի քաղաքավարական լուացողականի մը:

— Մեզի նախաճաշ մը կրնայի՞ք պատրաստել, պարոն, ըսաւ կոմսուհին խօսակցութեան նիւթը փոխելով:

Աղջիկս ու ես շատ անօթի ենք:

— Նախաճաշը պատրաստ է տիկին պատասխանեց Օլիմբիօ քաղաքավարութեամբ:

Ձեր հրամանին կ'սպասէի:

— Վայրկեան մը, նախ սա նամակը մէյ մը կարդայ, ըսաւ կոմսը անոր թեւէն բռնելով:

Կարդա՛ որ իմ ով ըլլալս հասկընաս եւ անոր համեմատ վարուիս հետս:

Այս ըսելով գրպանէն թուղթ մը հանեց զոր Օլիմբիոյի երկարեց:

Կառավարիչը մետաքսէ թելը քակելով հետեւեալը կարդաց.

«Օլիմբիօ Գալվէթի,

«Նորին վսեմութիւն կոմս Ֆրանչէսքօ Չէնչին իբրեւ իմ լաւագոյն բարեկամս հիւրասիրէ իմ կալուածներուս մէջ եւ որքան ատեն որ ան մեր դղեակին մէջը մնայ, հաւատարիմ եղիր իրեն այնպէս ինչպէս որ ինծի հաւատարիմ ես:

ԻՍՐԱՅԷԼ ՕՐԻ»

Օլիմբիօ նամակը կարդալէ յետոյ ժպտեցաւ եւ կոմսին առջեւէն անցնելով զայն ճաշասրահ առաջնորդեց:

Կոմսը մոլտալով սեղանին գըլուխն անցաւ եւ անօթի մնացած խոզերու պէս յարձակեցաւ նախաճաշին վրայ, մինչդեռ Պէաթրիս եւ կոմսուհին Ֆրանչէսքոյի բարկացած ըլլալը տեսնելով մատըրնուն ծայրովը կը նախաճաշէին:

— Ինծի՛ նայէ ես այս անճոռնի սպասաւորները չեմ ուզեր, հասկըցա՞ր, ամենքն ալ ճամբէ, ես հետս իմ սպասաւորներս բերած եմ ատոնց պէտք չունիմ, խօսք առաւ կոմսը խօսքը Օլիմբիոյի ուղղելով:

Ես հոս հանգիստ ընելու եկած եմ, այդ կախերես մարդոց անճոռնի դէմքերը դիտելու եկած չեմ:

Սա սրիկաներու եւ դատարկապորտներու ջոլիրը դուրս նետէ սըկէ:

— Շատ լաւ, պարոն, զանոնք գիւղ իմ տունս կը տանիմ. պատասխանեց Օլիմբիօ թուքը կուլ տալով:

Դուք ձեր ուզած սպասաւորները վար դրէք:

— Դուն հոս չե՞ս բնակիր, գիւղը կը բնակիս, հարցուց Ֆրանչէսքօ զարմացմամբ: Է՛հ, ատոր համար է որ սա աւազակ սպասաւորները ասանկ երես հաներ ես:

— Ամէն օր դղեակ կուգամ եւ մինչեւ այսօր իշխան Օրիի հպատակները ոեւէ ատեն անհնազանդութեան մէջ չեմ գտած:

Անոնք առանց վարանելու իրենց կեանքը պատրաստ են տալու իրենց տիրոջ համար:

Բայց ահա ձեր գոյքերը բերին. Ո՞ր սենեակը զետեղել տամ:

— Դուն ատոր մի խառնուիր: Ես որը որ ուզեմ ան կ'ընտրեմ: Ես Գաթալանին պէտք եղած [illegible] բամանը կուտամ, գնա՛ զայն [illegible] ղրկէ եւ դուն ալ մէյ մըն ալ [illegible] չելլաս, հասկցա՞ր:

Օլոմբիօ խոնարհութիւն մը ընելով քաշուեցաւ:

Պէաթրիս նայուածքով մը հասկցուց անոր թէ ինքն ալ այդ բռնակալ հօր լուծին տակ մնալով շատ բան կը քաշէր:

Օլիմբիօ հասկնալով այն նայուածքին բուն իմաստը, մեղմ[illegible] դրաւ ձեռքէն եկածը ընել [illegible] ցընելու համար հօրենական [illegible] լուծը:

Դղեակին բոլոր սպասաւորները [illegible] անոնք ըը դուրս հանուեցան. անոնք [illegible] մէն բան գուշակած ըլլալով սպա[illegible] ատել այն բռնակալը որ գառն[illegible] մը պէս աղջկան մը ծնունդ [illegible] էր:

(Շար.)

«Ժամանակ»ի Պատմուածքներէն

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒՀԻՆԵՐՈՒ ՆՆՋԱՐԱՆԸ

(Քաղուած ուսուցիչ Աննայի օրագրէն)

«Ինչ որ ինծի զարմանք պատճառեց, սա է որ, Մառի ամօթահար ու վիրաւորուած՝ սկսաւ փախչիլ մեծաքայլ. Բաղքէն դուրս։ Մէկ ժամ վերջ միայն տեսայ զինքը և վստահ եմ որ լացած էր։

Չորեքշաբթի իրիկուն

Արդեօք կը սխալի՞մ Մառիի մասին։ Չեմ հասկնար այլեւս։ Ինչ որ պատահեցաւ, անխորհուրդ և անհաւանական կը թուի ինծի։ Այս առաւօտ Սթէֆանի գրասենեակը կը գտնուէի և հանդարտօրէն կը խօսակցէինք, երբ ուժգնօրէն դուռը զարնուեցաւ։ Սթէֆանի բերնէն խօսք մը դուրս չելած, Օկիւսթա ներս մտաւ, կապարագոյն դէմքով և բարկութենէն դողահար։

— Ահաւոր, ամօթալի, աններեւակայելի, անհանդուրժելի բան է։

— Բայց ի՞նչ բան, ի՞նչ կ'անցնի կը դառնայ, խօսեցէ՛ք, մեզի վախ կը պատճառէք։

— Լաւ ուրեմն, Թուղթերու կոյտին մէջէն սիրային նամակ մը ձեռքս անցաւ։ Իմ հսկողութեանս ներքեւ գտնուող ննջարանին աշակերտուհիներէն մէկուն կողմէ գրուած է ան. հետեւաբար «ձեր աշակերտներէն» մէկն է որ գրած է «զայն» աւելցուց կոպիտ նայուածք մը ուղղելով ինծի։

— Վստա՞հ էք որ չէք սխալիր, յարեց Սթէֆան։

— Սխալի՞լ, անուշահոտ գրութիւն մըն է ան, մինչ որ անոր հեղինակը կը խօսի ժամադրութեան մը մասին և եզակի դէմք մը կը գործածէ ինչ որ չափազանց մտերմութեան մը նշան է։ Օ՜հ, ի՜նչ ամօթ, աւելցուց Ուբիննըր, իր ձեռքերովը ծածկելով դէմքը։

— Ո՞ւր է այդ նամակը։

— Ահաւասիկ, առէք։

Եւ Օկիւսթա իր նիհար կուրծքէն դուրս հանեց նամակ մը, երկարեց Սթէֆանի, այս վերջինը սկսաւ կարդալ զայն լուռ կերպով։ Ու քանի կը կարդար այնքան դէմքը կը փայլէր։ Ի վերջոյ, առանց մեկնաբանութեան, ինծի երկարեց նամակը ու ըսաւ.

— Այս գիրը կը ճանչնա՞ք։

Սիրոյ յայտարարութեան այս տողերը գրողը, անծանօթ մը չէր ինծի, սակայն վստահ չէի, և յետոյ, չէի կրնար հաւատալ աչքերուս։ Մառի Քլոտէլ, ամենէն պարկեշտը Քոլէժի ուսանողուհիներուն՝ գաղտնի ժամադրութիւններ ունենա՞յ։ Անկարելի՛ բան է։ Եւ սակայն այս գրութիւնը...

— Իր շարադրութիւններուն հետ բաղդատենք զայն անգամ մը, ըսի յանկարծ։

Դժբաղդաբար այս քննութիւնը հաստատեց իմ կարծիքս։ Այլեւս կասկած չկար. Մառիին ձեռագրութիւնը։

— Շուտով ինծի կանչեցէք զայն, ըսաւ Սթէֆան, և զիս առանձին ձգեցէք անոր հետ։

Միեւնոյն օրը

Երկու ժամ յետոյ։ Օրագիրս ձեռք կ'առնեմ, զոր ընդհատած էի անակնկալօրէն։ Սթէֆան եկաւ գտաւ զիս. մտահոգ կերպարանք մը ունէր։

— Աննա, ըսաւ ինծի, չեմ կրնար մեկնել Մառիի ընթացքը։ Գրասենեակս մտած պահուն, չէր կասկածեր թէ ի՛նչ կ'սպասէր իրեն։ Այնպէս կարծեց որ զինքը պիտի կշտամբէի. զիս պարի հրաւիրած ըլլալուն համար... վերջապէս հասկցուցի իրեն թէ ի՛նչ նպատակով կանչած էի զինքը և նամակը ցոյց տալով հարցուցի իրեն թէ կը ճանչնա՞ր այդ գրութիւնը։ Նամակը տեսնելուն պէս գոյնը նետեց. կարծեցի թէ պիտի իյնար, բայց զինքը ժողվելով կեցաւ և յանդգնութիւնը ունեցաւ ուրանալու։ Այն ատեն նամակը առի և սկսայ բարձրաձայն կարդալ։ Թախանձանօք խնդրեց ինծմէ որ ընդհատեմ ի վերջոյ ըսաւ յուզուած. «Այո՛, ե՛ս եմ որ գրած եմ զայն», յետոյ փախաւ և անգամ մըն ալ չկրցայ տեսնել զայն։

Ուբիննըր և Սինկըլըր կը յաղթանակեն։ Այս երկու չարոգիները որոշած են մինչեւ ծայրը երթալ։

Հինգշաբթի իրիկուն

Այս օրը շա՜տ երկար տեւեց։ Ժամը 3ին, ամէնքս ալ հաւաքուած էինք ընդարձակ սրահին մէջ։ Մառի ներս մտաւ։ Սրահին սեմին վրայ կանգ առաւ։ Իր նայուածքը կարգով շրջան ըրաւ սեղանին եզերքը բոլորուած իւրաքանչիւրիս վրայ։ Երբ Սթէֆանի հանդիպեցաւ իր աչքերը գլուխը չկախեց, այլ հարցական ու մտահոգ երեւոյթով մը նայեցաւ անոր։

(Մնացեալը վաղը)

ԿԱՆԿՍԹԵՐՆԵՐՈՒ ԴԷՄ

(Շար. Դ. էջէն)

չտեւեց, որովհետեւ ամբողջ աշխարհի ոստիկանութիւնն է որ իրենց դէմ կը գործակցի։

Այս բացուած պայքարին ուժը օրինակով մը բացատրենք.

Հռչակաւոր կեղծարար Եօհան Օրթ անուն միջազգային առաւ փախաւ մը 48 ժամուան մէջ Բատիոյով մինչեւ հարաւային Ամերիկա փնտռուելէ վերջ ձերբակալուած է։

Հիմա Եւրոպայի և Ամերիկայի մէջ բացուած այս բուռն պայքարէն վերջ նոր աւազակներ ալ չհասցնելու համար ամէն կողմ կ'աշխատին ընկեցիկները, ապօրինի ծնունդները անհոգ և երեսի վրայ ձգել և կը ջանան անոնց համար կրթական յարկեր հաստատել։

Ո՞Վ Է ՉԵՐՏԷՉԷՆՈ

(Շար. Զ. էջէն)

տին վիճակը, որ հազիւ կրնար Ֆրանսերէն մէկ քանի միավանկ բառեր արտասանել։

Երկու Հայերը, իրեն գործակիցները գործի վրայ էին, երբ Չէրտէչէնօ բարձրագոյն շրջանակներու հետ շփման մէջ էր, անոնք անոր անունով դրամական գործողութիւններ կը կատարէին։

Մարսէյլի սեղանաւորական մէկ երկու հաստատութիւններէն կրցան քիչ մը դրամ ճարել։ Սակայն աւելի, զանազաններէ ապառիկ գնուած ապրանքներն են որ ծախու հանելով դրամ ճարեցին։

Առտու մը սակայն վէճ ծագեցաւ Չէրտէչէնօին և անոր չալակին վրայ չոքած երկու մակաբոյծներուն միջեւ։

Ըստ երեւոյթին դրամական խնդիր մը եղող այս վէճը, ոստիկանատուն ինկաւ։

Չէրտէչէնօ գործիքն էր այդ Հայերուն կատարեալ շահագործումի առարկայ մըն էր ան, հլու կամակատարը երկու Հայերուն։

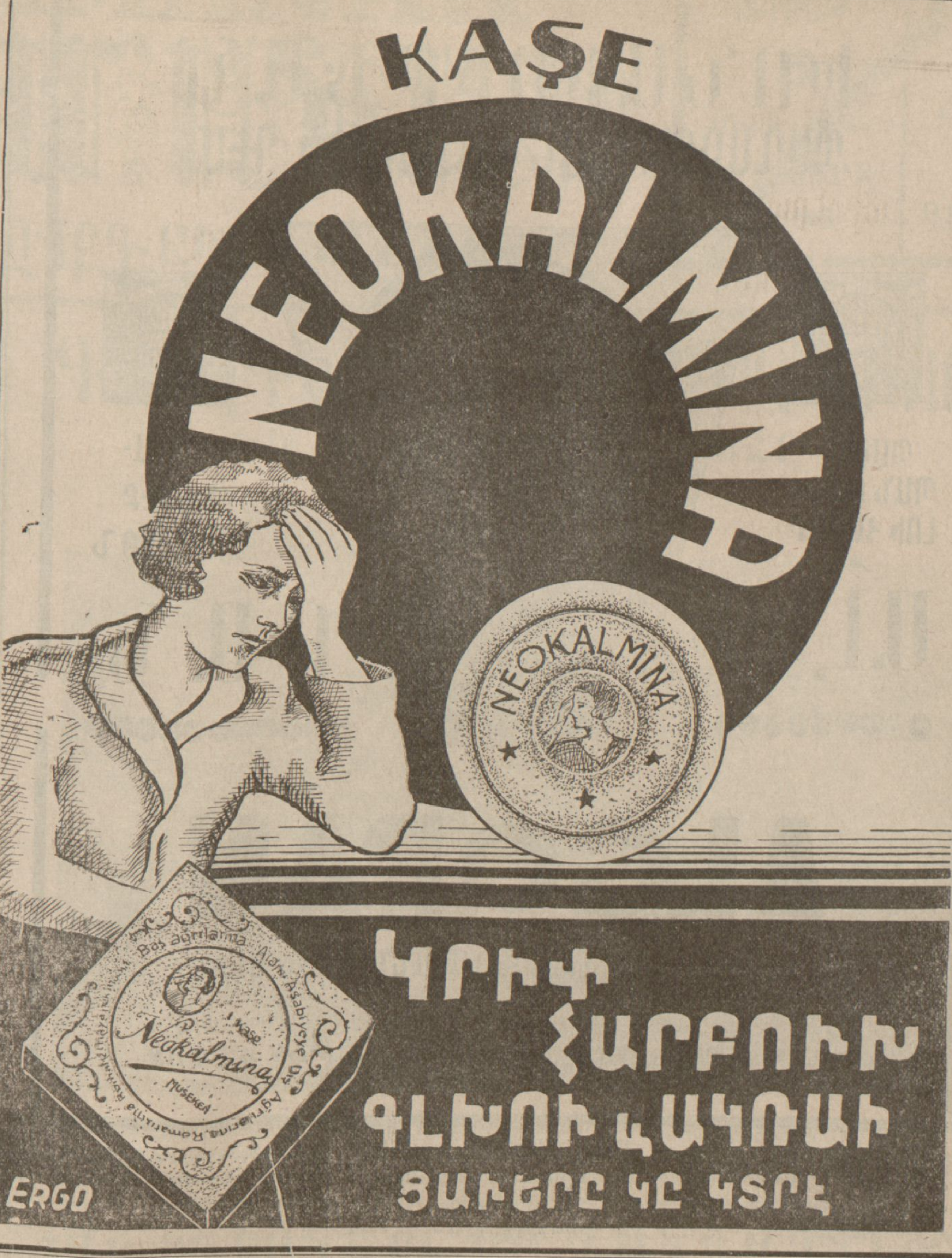

— 156 —

Իշխանը վեր վերցուց զայն եւ անոր ձեռքը բռնելով ըսաւ.

— Լոնտոն եւ Գերմանիա աքսորուած եւ Թափառական ու տխուր պտտած ատեննիս որո՞ւն միտքէն կ'անցնէր որ օր մը նորէն ճերմակ դրօշին տակը պիտի հաւաքէինք ազնուական ցեղին ծաղկատի մնացորդները։

Է՛հ պարոն դուք, հարսանիքը չի մոռնաք, երթաք բարով։

Շանթօսէ, որուն սնափառութիւնը չափէն աւելի փաղաքշուած էր, ինքնիրմէն ելած գոչեց.

— Թող ձեր վսեմութիւնը բարեհաճի իմացնել մարքիզ Ռօշ-Պէրնարի թէ ինքզինքիս պարծանք պիտի սեպեմ զինքը որդիս կոչելը։

Այս ըսելով, համոզուած թէ այլեւս անկէ ետքը կայսրին շնորհներուն պիտի արժանանար դուրս ելաւ դահլիճէն։

Չի կարծուի սակայն թէ Շանթօսէ դուքսը չար մարդ մըն էր։ Ան կը պատկանէր հացկատակ ազնուականներու այն սերունդին որը արքունիքին շուրջը կը դեգերի, բայց որուն սուրը յեղափոխութեան առաջին պատուարին զարնուելով իսկ կը ջախջախուի։

Վտանգին առջեւէն փախչող հաճոյքի մարդ, պաշտօնի վրայ եղած ատենը միայն իր պարտականութիւնը ճանչցող պաշտօնատար, օրէնքներուն տրամադրութեան տակ ինկալով իր հարստութեան մէկ մասէն զրկուած աւատապետ, ժողովուրդին Վերսայի վրայ յարձակիլ եւ զայն գրաւելէն վերջ ճնճղուկի մը պէս դէպի աւելի խաղաղ հորիզոններ թռչելով, քշուած տարուած էր դէպքերէն եւ սահմանգլուխէն անցնելով կինը Քօպլէնց ձգած, իսկ ինքն ալ Գոնտէի առասպելական բանակին միացած էր։

— 153 —

— Նորին Վեհափառութեան լիազօր նախարարապետը, ծերակուտական պարոն դուքս Շանթօսէ պատիւ ունի Նորին վսեմութիւն իշխանին ներկայանալու։

Վաթսուննոց ազնուական մը ներս մտնելով դահլիճէն, մեծ շուքով ու պաշտօնական արարողութեամբ բարեւեց իշխանը։

Կոմսը իր երկայն հասակը ցցելով, շնիկը թեւին վրայ ոտքի ելաւ։

Շունը կը հաչէր եւ կը մաքառէր տիրոջ ձեռքէն ազատելու համար ինքզինքը։

— Կեցիր, Ժիւբիթէր, խելօ՛ք, դո՞ւն ալ յեղափոխական եղար, գնա՛, ձայնդ չի լսե՛մ, հրամայեց իշխանը սպասնագին եւ գետին ձգեց կենդանին, որ վազելով պատշգամ փախաւ։

Ցետոյ շնորհալի պարզասիրութեամբ ու իշխանավայել շնորհքով մը, յառաջիկային Շառլ տասներորդ ըլլալիք իշխանը ըսաւ.

— Բարի եկաք, սիրելի դուքս։

Եւ աթոռ մը ցոյց տալով նորեկին, շարունակեց.

— Գիտէ՞ք թէ ինչու համար ձեզ հոս կանչել տուի, սիրելի դուքս անոր համար որ պաշտօն մը յանձնուած է ինծի, պաշտօն մը զոր հաճոյքով պիտի կատարեմ.. ։

Պարոն Շանթօսէ գոհունակութեամբ ժպտեցաւ։
Իշխանը շարունակեց.

— Որոշած եմ երիտասարդ պաշտպանիս մը ամուսնացնել։

Կը ճանչնաք, չէ՞, կայէթան Ռօշ-Պէրնար մարքի-

ԽՈՆԱՒՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՂԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԿՌԻՓԻ ԴԷՄ

ՊԱՏՏՊԱՆՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԱԼԿՕ

ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ ՄԻՄԻԱՅՆ
ԲԱՆ

ALGOPAN

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ԲՈԼՈՐ ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Կեդրոնատեղի՝ Պէյօղլու, Կալաթասարայ, Թօքաթլեան պանդոկի դէմ,
«ԿԱԼԱԹԱՍԷՐԱՅ ԷՃԶԱՆԷՍԻ» դեղարանը, ԱՀՄԷՏ ՃԷՎԱՏ:
ALGOPAN CEVAT BUTUN AĞRILARI KESER
ALGOPAN CEVAT CREME TOUTES LES DOULEURS

ՓԱՍԹԻԼ ՖՕՐ գործածողները
հարբուխ, շնչարգելութիւն և կոկորդի ցաւ չեն ունենար:
PASTIL FOR
BRONŞIT, NEZLE ÖKSÜRÜK ve BOĞAZ HASTALIKLARINA KARŞI EN MÜKEMMEL MÜSTAHZARDIR
RADYOLIN FABRIKASI MÜSTAHZARATINDAN

Առողջութիւնն ու գեղեցկութիւնը
առողջ ու գեղեցիկ ակռաներով
իսկ առողջ ու գեղեցիկ ակռաներն ալ
ՌԱՏԻՕԼԻՆ
ակռայի խիւսով կարելի է ապահովել

Շատ ուշադիր եղէք
ՁԵՐ ԱԿՌԱՆԵՐՈՒՆ
Խիստ շատ փորձերով հաստատուած է թէ երբեմն ամենէն վարպետ բժիշկներուն յանգամ պատճառն ու աղբիւրը անծանօթ մնացած հիւանդութիւն մը, ակռայի բորբոքումէ կուգայ:
Օրը երկու անգամ ձեր ակռաները խոզանակելով եւ միշտ
ՌԱՏԻՕԼԻՆ
գործածելով կրնաք ձեր ակռաները պահպանել

Երջանիկին Զաւակը

Հանրութեան փափաքով ու սիրալիր գործակցութեամբը մամուլի տակ մտաւ

Բ. ԹԻՒԵԱՆԻ

այս չքեղ, չէնչող ու չինիչ հատորը նորավէպերու, երգիծանքի, նուէրներու, մարգանքի և գեղարուեստական նկարներու այլազան բաժիններով:

ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ԱՐԵՒԱԳԱԼ

Պալաթի Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցին

Ի գիտութիւն ուխտաւոր ժողովուրդին կը ծանուցուի թէ Մեծ Պահոց չորրորդ, այս հինգշաբթի օր

Nesriyat Muduru
PUZANT SAMLIYAN
Basıldığı yer
BURHANEDDİN Basımevi

եւս, ընդհանուրին փափաքին հաճոյն Սամաթիոյ «Անձնուէր երգող» քաղցրաձայն երգչախումբը կրկին հրաւիրուած է Արեւագալի հոգեզմայլ երգեցողութիւնները կատարելու մասնակցութեամբ երգեհոնի, առաջնորդութեամբ Տիար Գ. Ջուլաեանի և ղեկավարութեամբ Օր. Մանուեանի:

Սկզբնաւորութիւն Արեւագալի ժամը 10.30ին:

զը: Հայրը երիտասարդութեանս շրջանին լաւագոյն բարեկամներէս եղած է:

Ամերիկա գաղթած էր, դեռ հազիւ քանի մը տարի եղաւ մեռնիլը: Պարոն Ռօշ-Պէրնար Պրըթանիոյ ազնուականներու գերդաստանէն է: Իր մեծ հայրերէն մին Պէրթրան Տիւկէսլէնի հետ պատերազմի գացած էր, մօրը հայրը Ժան Տարգի գործակիցներէն եղած է: Հօրեղբայրը մեծ հօրս՝ Լուի տասնըչորրորդի օրով Ֆրանսայի մարաջախտներէն եղած է. Հօրաքոյրը դժբաղդ քրոջս Տիկին Էլիզապէթի պատուոյ տիկին եղած եւ անոր կառափնատ առաջնորդուիլը տեսնելու պատիւին արժանացած է:

Մէկ խօսքով մաքուր եւ համբաւաւոր գերդաստան մը: Կայէթան մարքիզը մէկ ու կէս տարիէ ի վեր քրոջը եօլանտի հետ Ֆրանսա վերադարձած է բայց մեծ հարստութիւն մը չէ բերած հետը:

Ունեցածը իր ազնուապետական ծնունդին եւ իր անունին համարժէք չէր:

Իր պապերուն միապետութեան մատուցած ծառայութիւնները եւ հօրը բարեկամութիւնը նկատի ունենալով՝ ձեռքէս եկածը ըրի որ իր կալուածներուն ու հողերուն մեծ մասին տէրը դառնայ, այնպէս որ այսօր տարեկան հարիւր քսան հազար ոսկիի եկամուտ մը ունի:

Թագաւորին սիրտն ալ ըրի. եւ առաջին առթիւ որ Աւագանեաց ժողովին մէջ աթոռ մը թափուր մնայ իրեն պիտի շնորհուի ան:

Ռօշ-Պէրնար մարքիզը թէպէտ երկար ատեն մընացած է Ամերիկայի մէջ, բայց անոր տոհմային խառնուածքը բնաւ չէ փոխուած, իր ֆրանսական նըկարագիրը անխախտ մնացած է:

Առատաձեռն է, վեհանձն, ուշիմ, խելացի քաջ եւ զարգացած:

Որ ընտանիքին մէջ որ մտնէ, անոր փառքն ու պսակը պիտի ըլլայ եւ կինը երջանիկ պիտի ընէ, որովհետեւ փայլուն ապագայ խոստացող երիտասարդ մըն է մարքիզը:

Ահա այս բարեմասնութիւնները նկատի ունենալով, պարոն դուքս, բնաւ չեմ վարանիր անոր կողմէ ձեր աղջկան ձեռքը խնդրելու:

— Ձերդ վսեմութիւնը, բարեհաճեցէք թոյլ տալ ինծ յայտնելու ձերդ վսեմութեան իմ խորին ու անսահման երախտագիտութիւնս, պատասխանեց Պ. Շանթօսէ պարծանքով:

Ինծի հանդէպ այսքան բարձր հոգածութիւն մը ցոյց տալով եւ աղջկանս՝ Մառի-Թէրէզի մասին հետաքրքրուելով՝ ձերդ վսեմութիւնը ի յայտ կը բերէ թէ որքա՜ն ազնիւ սիրտ մը ունի ինք:

— Աս ալ չի մոռնամ ըսելու թէ Կայէթան մարքիզը բաւական սիրահարուած է ձեր աղջկան, աւելցուց կոմս Արթուա:

Հարսանիքին ներկայ պիտի ըլլամ, նշանտուքը շուտ մը ըրէք:

— Նորին վսեմութիւնը իր շնորհներովը կ՚ողողէ զիս:

— Ուրեմն որոշուած է, կայսրութեան այդ երկու հռչակաւոր անունները իրարու պիտի միանան եւ իրարու խնամի պիտի ըլլան:

— Ձերդ վսեմութիւն, մինչեւ մահս չի պիտի մոռնամ Ձեր օգոստափառ բարեսրտութիւնը, ըսաւ Շանթօսէ եւ իշխանին առջեւ ծունկի եկաւ:

ՍԱԿԱՐԱՆ

4 Մարտ 1937 ԵՏ.

ՉԷՔԵՐ	
Լոնտոն	620.—
Բարիզ	17.00
Հռոմ	15.06
Տոլար	0.79.32
Պրիւքսէլ	4.70
Զուիցերիա	3.47
Ֆիօրին	1.44
Պերլին	1.97.06
Աթէնք	88.57
Աւստրիական	4.2
Լէվա	64.34.5
Մոսկուա	24.9

ԹՂԹԱԴՐԱՄՆԵՐ	
Պանք Օթօման	24
Թրքական ոսկի	104
Սթեռլին	62
Լիրէթ	13
Ֆրանք Ֆրանսական	11
Զուիցերիական ֆրանք	57
Պելճիական ֆրանք	8
Տրախմի	2
Լէյ	1
Լէվա	2
Տոլար	12
Ռայխսմարք	3

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ ԵՒ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐ

Ներքին Փոխառութիւն 933ի
Անատօլու պարտաթուղթ Ա. Բ.
Պօն Անատօլու
Անատօլու բաժ.
Իւնիթիւրք Ա.
» » Բ.
» » Գ.
Իշ Պանքասը
Պօմօնթի
Պետ. Դրամատուն